

N̄wε m̄bε ayi P̄l ásamé m̄baá εchomele b̄ó Kras né K̄r̄ent

P̄l atamege b̄ó Jis̄s né melo K̄r̄ent

¹ Me P̄l ne mē̄mε sé S̄st̄enis ne désamé η̄wε ayina. Ε̄s̄w̄o akú me ndere ji akélege nnó me m̄bε η̄gbá Kras Jis̄s.

² Det̄ome η̄wε ayina εta enyú εchomele b̄ó Jis̄s né K̄r̄ent. Enyú ako abi Ε̄s̄w̄o akuú nnó débé b̄ó bií, ap̄yε mé enyú déla b̄ó ukpea ndere déchome m̄myε ne Kras Jis̄s. Wyεmb̄o ntó ne ji ap̄yεé chóncho ne b̄ó ako abi álú yéndé m̄baá ánógé Ata εsé Jis̄s Kras. Ji alú Ata awese ne awu b̄wó.

³ Ε̄se dén̄enem̄myε nnó N̄tε sé Ε̄s̄w̄o ne Ata Jis̄s Kras álérégé enyú galógáló, ne ápyε enyú débé ne nes̄o.

B̄ó Kras áwyaá mejeé ndere áchome m̄myε ne ji

⁴ Ne yéndégébé me nké nn̄enem̄myε gétúgé enyú, ntamege Ε̄s̄w̄o muú me nnógé néndé alere enyú galógáló wuú ndere dechomé m̄myε ne Kras Jis̄s. ⁵ Elé gétú ji ne Ε̄s̄w̄o ajélé enyú né mati mako, ap̄yε enyú débó den̄gáré mej̄ó matimati ne nnó dékágé ntó dep̄o etií matimati. ⁶ Ε̄wéna eléré nnó abya melómél̄s Kras ayi Me ngaré enyú akpe enyú m̄myε wáwálé. ⁷ Ndere elúmb̄o, enyú déwya mé yéndé εchyε ewé Mendoó Ukpea εchyεgé b̄ó Ε̄s̄w̄o ndere débelé amε meti dégilé nnó dége Ata Jis̄s Kras sé akéré meso fa m̄me. ⁸ Ε̄s̄w̄o ap̄yε nyε ntó enyú détené chánchá té kwyakwya, ne muú

fɔ ashúlégé fɔ enyú ndo né bií bí Ata sé Jis̄s Kras akérege fa mme nnó enyú dépye gyéé. ⁹ Es̄wɔ muú ajógé genó apyéé, élé jì ne akuú enyú nnó décho mbwa ne Maá wuú Jis̄s Kras ayi alú Ata esé.

Anɣya ákpɛ né echomele bɔ́ Kras

¹⁰ Añmé ba, nnene enyú mmye né mabɔ Ata sé Jis̄s Kras nnó déwamégé sé, bége meko ama. Débégé mbɔ, anɣya abéé fɔ né metɔ́ metɔ́ nyú. Bége chónchó ne atɛ, né uféré nyú ne metɔ́ ɛma.

¹¹ Njógé mbɔ néndé, bɔ́ fɔ né gepúgé Kleo ágaré me nnó enyú déwamege ne atɛ. ¹² Genó eyigé njógé

mbɔ gélú nnó, bɔ́ abifɔ ajógé áké ɛbwɔ́ alú bɔ́ Pɔl, abifɔ áké ɛbwɔ́ alú bɔ́ Apolos, abifɔ áké ɛbwɔ́ alú bɔ́ Sefas, ne abifɔ ntó áké ɛbwɔ́ alú bɔ́ Kras.

¹³ Enyú dékaré Kras malumalu, élɔ́ mbɔ? Nnó me Pɔl ne áwɔmé né gekwa gétúgé enyú? Wa áwyaá enyú manaá Es̄wɔ né mabɔ ma?

¹⁴ Ntamege Es̄wɔ nnó, né gelúage enyú yéé muú ayi cha ayi nwyaá jì manaá Es̄wɔ apó, ɛkosé Kripus ɛbwɔ́ ne Gayɔs. ¹⁵ Ne muú nyú fɔ akaágé jɔ́ nnó me nwyaá jì manaá Es̄wɔ né mabɔ ma. ¹⁶ (Eh

mente, nnó nwyaá ntó Stefanas manaá Es̄wɔ ne bɔ́ abi alu né gepú jì, nferé nnó me mma nwyaá sé muú ayichá manaá Es̄wɔ wɔ́ ɛkosé bina) ¹⁷ Jis̄s

Kras ató fɔ me nnó nchwɔ́ nwyágé bɔ́ manaá Es̄wɔ wɔ́, ató lé me nnó nchwɔ́ ngárégé bɔ́ abya melóméló. Nchwɔ́ fɔ mankwáné denyaré mejɔ́ né dengá ɛta ngárége bɔ́ wɔ́. Mbó mpye mbɔ, mbɔ abya melóméló ayi agarege ndere Jis̄s agboó ne gekwa abéé sé ne uto ne me mpyé fɔ mbɔ wɔ́.

Kras ne alú uto ne déngaré Es̄wɔ

18 Bɔ́ abi ánomé mme detu, áse nnó abya melóméló yina, ayi esé dégárege ndere Jis̄s agboó né gekwa alu gen̄kenégé genó. Yémbɔ né esé abi Esɔwɔ áwénege gemége sé, dékaá nnó alú lé uto Esɔwɔ. 19 Genó eyigé njɔ́ mbɔ, mbɔ ne ásamé ntó mmu ηwe Esɔwɔ nnó Esɔwɔ aké, “Me mpye nye deforé bɔ́ den̄gá déno mme detú, ne mmpye nye ano denyaré mejɔ́ bɔ́ abi ákaá dɔ́ akwé tametame.”

20 Ndere elúmbɔ, ebéε nye nnó ne bɔ́ den̄gá? Ebéε nye nnó ne abi akaá ηwe? Ebéε nye nnó ne bɔ́ abi ákaá denyaré mejɔ́? Mbɔ ne Esɔwɔ apye den̄gáre bɔ́ mme délá uken̄kéné unó. 21 Esɔwɔ ase den̄gá etií, apye nnó ebégé f́ k̄k̄oge mbaá bɔ́ mme nnó akaá ji né den̄ga etiré bwó. Yémbɔ, ase abya melóméló ayi esé dégárege, ayi bɔ́ áselé nnó alú geken̄kénéégé genó, áwéné gemége bɔ́ abi áfyéé metɔ́ ne ji. 22 Bɔ́ Jus ákélege mangé lé ufélekpá ne ákame nnó genó eyigé muú ajóge gelu wáwálé. Abi bɔ́ Grek ákélege mangé lé den̄gá ne ákame nnó genó eyigé déjóge gelu wáwálé. 23 Esé dégárege lé ndere áwomé né gekwa Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa. Abya yina ne apyéé matɔ́ anywónege bɔ́ Jus né mmu ne bɔ́ abi alá ṕ bɔ́ Jus ásele nnó alú lé geken̄kénéégé genó. 24 Yémbɔ bɔ́ Jus abifo, ne bɔ́ Grek, abi Esɔwɔ ákuú nnó ábé bɔ́ bií, ákaá nnó Kras alu uto Esɔwɔ ne den̄gáre Esɔwɔ. 25 Unó Esɔwɔ ebi akwaá áferé nnó úlú lé uken̄kéné unó, den̄gá délu wyε dépwɔ den̄gáre bwó. Ne unó Esɔwɔ ebi akwaá áselé ntó nnó úlú jɔ́, uwyaá eshye upwɔ eshye ewé bwó.

26 Anmé ba, tégé nkane enyú débó délu gébége Esɔwɔ ákuú enyú nnó débé bɔ́ bií. Né amé ge-

jamégé bɔ́, áselé nnó enyú dépó fɔ́ ne genó eyigé ebwɔ́ ákaá nnó elé denjá, gejamégé enyú débó depó anɔ́ bɔ́, ne gejamégé enyú détané fɔ́ né mala upú kpakpa wɔ́. ²⁷ Yémbɔ́ Ɛsɔwɔ́ ajyá bɔ́ abi bɔ́ mme áferé nnó álú ukenkéné bɔ́ nnó mekpo unɔ́ egbáré bɔ́ denjá. Ne ajya ntó bɔ́ abi bɔ́ mme áferé nnó aɲeá gеме wɔ́, nnó mekpo unɔ́ egbáré anɔ́ bɔ́. ²⁸ Bɔ́ abi alá atané né mala upú kpakpa wɔ́, abi bɔ́ mme ábyaá, ebwɔ́ abi bɔ́ mme áselé nnó aɲeá gеме wɔ́, ebwɔ́ ne Ɛsɔwɔ́ ajyaá nnó ábé bɔ́ bií. Ɛsɔwɔ́ apyembɔ́ nnó, atyaá unó bi bɔ́ mme áferé nnó uɲeá gеме. ²⁹ Nɔ́ere elúmbɔ́, yé muú ayi akáge do ebwɔ́ ewómé né mbe ushu Ɛsɔwɔ́ nnó, Ɛsɔwɔ́ ajyá me gétúgé me nɲea gеме ápó. ³⁰ Ngba, ewómé mendóo epó, elé Ɛsɔwɔ́ jimbɔ́ ne apye nnó enyú dechó mmye ne Kras Jisɔ́s. Jisɔ́s yina ne alú denjá etiré Ɛsɔwɔ́. Ji apye esé delú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ́, apye ntó esé delá bɔ́ ukpea Ɛsɔwɔ́, ne awené gemégé sé né yéndé gabo. ³¹ Nɔ́ere elúmbɔ́, dépyé nɔ́ere ásamé né mmu nɲe Ɛsɔwɔ́, nnó “Muú aké adóo ebwɔ́ ewómé, ádoógé gétúgé genó eyigé Ata Ɛsɔwɔ́ apye.”

2

Pɔ́l agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

¹ Aɲmé ba, gébége me nchwɔ́ nyá eta nyú, mangaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ nkpá fɔ́ anɔ́ denya ne denjá eta ne ngárege enyú mekomejɔ́ yimbɔ́ wɔ́. ² Nɔ́ere mbó nlú ne enyú, nɲɔ́ né metɔ́ wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangaré abya Jisɔ́s Kras ne nkane agboó né gekwa. ³ Nchwɔ́ eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaja ne efɔ́ metɔ́. ⁴ Mejɔ́

εwέ me njóó, ne unó bi me nleré enyú, uléré fó nnó me nwyaá anóó denya ne denjáré mejóó mampye enyú dékámé ne genó eyigé me njóó wó. Yémbó elé uto Mendóo Ukpea ne upyéé nnó enyú dékaá nnó unó bi me njóó ne ebi nleré úlú wáwálé,⁵ nnó enyú défyéé metóó ne Εσωω gétúgé uto bií. Me nkélégé fó nnó dénééré metóó né denjáré akwaá.

Mendóo Ukpea epye bóó akaá denjáré Εσωω

⁶ Né egbe ewé denjá etiré délú wáwálé, déselé déti dedóo abya ne bóó abi ábené né deporé Εσωω. Dénjá etiré na, dépófó etiré bóó mme, yéé ebélé etire afwa mme néndé ela gachyéé gefwagé bwó gebyéé.

⁷ Ne esé degárege mekomejóó ne denjáré Εσωω etiré té nyá muú fó álá akaá wó, néndé Εσωω abó apye nnó muú fó ákágé fó deti. Gémégé nnó mme yina aló, Εσωω abó abelé mé denjá etiré na, nnó gébégé ake apye genó eyigé gelu ji metóó, esé débó ηγο wuú. ⁸Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denjá etiré na apó. Abó akaá, mbó áwó fó Jisós Kras, Ata ayi apwóó amu né gekwa wó. ⁹Yémbó genó eyigé Εσωω apye gelu wyé ndere ásamé né mmu ηwe Εσωω nnó, “Unó bi yé muú álá lu danje, ebi muú álá lu danwú, yé ebi muú ntó álá lu danfere, ubi ne Εσωω akwyé abelé mbaá bóó abi ágboó ne ji.”

¹⁰ Né egbé ewesé, Εσωω apye esé dékaá unó bina, ndere atómé Mendóo Ukpea wuú nnó apye esé dékaá ubi. Mendóo Ukpea Εσωω egéne yéndégenó chánchá, yé anó unó bi Εσωω álá lú dampye muú fó abó mbe akaá. ¹¹Kágé nnó yé muú ayi ákágé uféré bi úlú muú yichá né metóó ápó, ekosé muú yimbó jimbóó. Wyémbó ntó ne muú álá kágé ufére ebi úlú Εσωω metóó, ekosé Mendóo Εσωω jimbóó. ¹²Nana

esé bɔ́ɔ Ɛsɔwɔ dékaá nnó achyε fɔ́ sé mendoó bɔ́ɔ mme wɔ́, achyε elé esé Mendoó wuú nnó apyε esé dékaáge unó bi ji achyεge esé.

¹³ Nkaáwú ne dégárege unó bina, délá dégáregé fɔ́ ne denɔ́gáre akwaá. Dégáre lé ndere Mendoó alerége esé, mmyε ké déselé uchuú ebi Mendoó alerége dégarege depɔ́ré Ɛsɔwɔ. ¹⁴ Yémbɔ muú ayi alá pɔ́ ne Mendoó Ɛsɔwɔ akélégé fɔ́ mankamé ne unó bi Mendoó Ɛsɔwɔ alérege. Aselé ubi nnó ulú lé ukenkéné unó eta wuú, néndé elé Mendoó Ɛsɔwɔ ne apyε nnó muú ákaá ubi. Ndere elúmbɔ, ji akágé kaá fɔ́ ubi. ¹⁵ Ne muú ayi Mendoó Ɛsɔwɔ alú ji mmyε, acherege depɔ́ déko ne akaá yéndégenó. Yémbɔ, akágé chere fɔ́ ji, akaá gefɔ́gé muú ayi ji alu. ¹⁶ Genó eyigé me njɔ́ɔ mbɔ gélú wáwálé wyε ndere ásamé né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, “Yé muú akágé genó eyigé Ɛsɔwɔ aférege. Yé muú akágé chyéé Ɛsɔwɔ majyεé. Yémbɔ esé abi déwyaá Mendoó Ɛsɔwɔ ne dékágé genó eyigé Kras aférege.”

3

Bɔ́ɔ abi ábené né depɔ́ré Kras áchwɔ́ fɔ́ ne anɔ́ɔya

¹ Anɔ́mé ba, gébégé nlú ne enyú, ngaré fɔ́ enyú mekomejɔ́ɔ ndere bɔ́ɔ abi Mendoó Ɛsɔwɔ elú ebwɔ́ né mmyε wɔ́. Ngaré enyú ndere bɔ́ɔ abi álu ákwɔ́lege unó mme yina ne bɔ́ɔ abi álu ambane né depɔ́ré Kras. ² Me nleré enyú unó bi ulá utoó, wyε ndere muú achyégé mamáné kó némbε alá aságé chyéé ji menyéé metometo. Me nleré fɔ́ enyú unó bi utóo wɔ́, néndé enyú délú dambéne mankaá ubi. Yé nana délú dambéne. ³ Me njógé mbɔ, néndé enyú délú pyéε unó mme yina ndere matɔ́ɔ

nyú ákélege, demmyε demboó, déwamege ne ate, ewéna eléré nnó enyú délú wye eké bɔ́ mme, délú pyéε wyé unó bi εbwó ápyéε, ⁴ néndé, mbɔ́gé muú nyú ajógé nnó, “Me nlú muú Pól,” ayifo aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depó fɔ́ chá ne bɔ́ mme.

⁵ Gárege me, enyú déferé nnó esé ne Apolos délú chá? Esé délú lé bɔ́ utoó Esɔ́wɔ́ abi ji ajyaá nnó dépyε enyú défyéε matɔ́ ne ji. Yéndémuú sé apyéε utoó bií ndere Esɔ́wɔ́ achyε ji nnó ápyε. ⁶ Utoó bina, úlú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbε manaá wye. Yémbɔ́ Esɔ́wɔ́ apyε mbwé yimbɔ́ awené. ⁷ Ndere elúmbɔ́, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wó, Esɔ́wɔ́ muú apyε mbwé yimbɔ́ áwéné ne aɲéá gεε. ⁸ Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye álú wye janja. Ne Esɔ́wɔ́ achyεge yéndémuú nsá ndere ji apyéε utoó bií. ⁹ Esé ne Apolos décho amu dépyε utoó Esɔ́wɔ́ uluá. Ne enyú délú mekɔ́ Esɔ́wɔ́ ewé ese dépyε utoó wyé, enyú délú ntó gepú eyigé Esɔ́wɔ́ aténege.

¹⁰ Né galógáló ayi Esɔ́wɔ́ abó áléré me, nló mampyε utoó bií eta nyú. Mpyε utoó ndere mentené gepú melóméló ayi afyé nébómé gepú chánéné ne bɔ́ abifo áló manténégé gepú mfaá néní. Ne yéndémuú ayi áténege mfaá nébómé eniné mbɔ́, asé gébé. ¹¹ Esɔ́wɔ́ abelé mé Jisɔ́s Kras ndere nébómé eniné mbɔ́. Ne yé nébómé eniné chá eniné muú fɔ́ amáge fyé népó sé. ¹² Bɔ́ abifo, ásele nye unó ulúúlú εbi ákuú nnó gul, seleba, ne mataá malómáló, aténe gepú né mfaá nébómé eniné mbɔ́. Ne abifo ntó ásele nye unó bi ula utoó manchó ndere deweé, mancha ne nchu áténe gepú né mfaá nébómé eniné mbɔ́. ¹³ Ne bií uma εbi Jisɔ́s apane

nye mpa bɔ́, yéndé gefɔ́gé utɔ́ ebi muú apyéé ugénege nye gbɔ́gónó. Néndé né bií bimbo, Esɔ́wɔ́ aselé nye mewé, afwɔ́ré utɔ́ ebi yéndémuú apyé, mangé nnó úlú ulúúl wa uboubó. ¹⁴ Mbɔ́gé gepú eyigé muú atené mfaá nébómé gepú eniné mbo gélá gésɔ́ wó, mboó yimbo abɔ́ nye nsá. ¹⁵ Ne mbɔ́gé gésɔ́gé ebyennó mboó yimbo atané amu. Yémbɔ́ jimbɔ́ atané nye né efwyale gabo eké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésóge.

¹⁶ Dékaá fɔ́ nnó enyú délú melú ujwólé Esɔ́wɔ́ ne nnó Mendoó Esɔ́wɔ́ elú enyú mmyé wó? ¹⁷ Ne muú achɔ́gé melú ujwólé Esɔ́wɔ́, Esɔ́wɔ́ ntó áchɔ́ genwá jíí. Melú ujwólé Esɔ́wɔ́ ewémbɔ́, elú melu ukpea ne enyú ne délú melú ujwólé ewémbɔ́.

¹⁸ Débwalé gé gemége nyú. Mbɔ́gé muú nyú aférége nnó awyaá denjá ndere bɔ́ mme awyaá, nchyege ji majyéé nnó ábwólé alá gefɔ́gé muú ayi bɔ́ mme ákuú nnó gekenkené gé muú, nnó ábɔ́ denjáré Esɔ́wɔ́. ¹⁹ Me njɔ́ mbo néndé, unó bi bɔ́ mme áselé nnó úlú denjá, úlú lé ukenkené unó mbaá Esɔ́wɔ́. Elú wyémbɔ́ néndé ása né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Bɔ́ abifo áférege nnó ebwɔ́ áwyaá denjá, yémbɔ́ Esɔ́wɔ́ ápyéne ebwɔ́ né denjá bwɔ́.” ²⁰ Ne ama ása né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Ata akaá nnó uféré ebi muú denjá aférege upó yéé genó.” ²¹ Ndere elúmbɔ́, ékágé muú nyú ádogé ebwɔ́ ewómé gétúgé genó eyigé ákwaá ápyéé, ajóge nnó me nkwolege ayina, me nkwolegé fɔ́ ayina, kágé nnó yéndégenó gelú mé eyigé nyú. ²² Yé Pól, yéé Apolos, yelé Pita, yéé mme yina meko, yéé genwá, yéé negbo, unó bi úlú mbo nana ne ebi uchwɔ́ meso gébé, Esɔ́wɔ́ apyé nnó unó bina uko, úlú ebi

enyú. ²³ Ne enyú ako delu bɔ́ Kras, ne Kras atane mbaá Ɛsɔwɔ.

4

Pɔl atée bɔ́ Kras né Kōrent ndere genwáge ngbá Kras gébɔ́ mambɛ

¹ Ndere elúmbɔ, sége nnó ɛsé delu lé baá utɔ́ Kras ne bɔ́ abi Ɛsɔwɔ afyé né amu sé unó bíí ebi ubó úlú bíbí nnó dépye bɔ́ ákaá. ² Ne muú ayi áfyéé ji utɔ́ bíí né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gélú nnó ápye utɔ́ bíí ne metɔ́ wuú mmu ema. ³ Yé ebélé enyú, yé lé bɔ́ abi chá ne ashúlégé me ndo nnó nlu gyéé né utɔ́ eba, ewémbɔ efú me yéé genó wó. Me mbɔ́ ntó nkágé sɔ́ fɔ́ mpa yimbɔ nchye gemɛ ya nnó utɔ́ ba úlú cho. ⁴ Né metɔ́ wa, nferé nnó utɔ́ bi Ɛsɔwɔ achye me, mpyée ubi chánéné. Yémbɔ ewéna eléré fɔ́ nnó me nlú cho wó. Elé Ɛsɔwɔ ne asɔ́ mpa wa. ⁵ Gétú eyigémbɔ, déwegé fɔ́ mmye deshúlégé muú ndo nnó ápyé fɔ́ utɔ́ ebi Ɛsɔwɔ achye ebwɔ chánéné, néndé gébé gélú dankwáne mampa depó etiré na. Gíge bíí bi Ata akérege meso fa mme, achwɔgé apye nye yéndégenó eyigé akwaá ápyéé bíbí gégené gbógónó, apye bɔ́ ákaá uféré ebi úlú ate bɔ́ né matɔ́. Bíí bimbo élé Ɛsɔwɔ ne afɛge nye yéndémuú ndere apye utɔ́ bíí.

⁶ Anmé ba, né gétúgé enyú nse gemɛ ya ne Apolos nméé ne unó bi me njɔ́ mbɔ nnó mpye enyú dékaá ula mekomejɔ́ ayi ji ajɔ́ nnó, “Ɛkágé enyú délyaá mankwɔlé majye ami ásame né mmu nwe Ɛsɔwɔ.” Néndé mbɔgé dékwɔlégé mami chánéné, déselé fɔ́ muú fɔ́ nnó aneá gemɛ apwɔ ayifɔ́, débwɛge fɔ́ mmye nnó nlú muú yina epófɔ́ ayina. ⁷ Yé muú nyú

ayi aneá geme apwóo nte ayifo apó. Unó uko ebi enyú déwyaá Eṣowo ne áchyeé enyú, epó mbo? Ne mbogé achye enyú unó bina chyége, ulannó muú nyú adóo ebwó ewómé nnó, “Mbóo unó bi né uto bá?”

⁸ Wóo oh! Enyú bóo Kōrent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délú afwa ewé esé delá depó. Eeh! Ebé yé nnó enyú délú afwa wáwálé nnó esé ntó débáné enyú dégbaré gefwa chóncho. ⁹ Né metóo wa, nferé nnó Eṣowo abelé esé ángbá Kras né melú ewé elá epó ne enógé. Esé délú eké bóo abi ásoó mé mpa nnó áwáne, néndé elú eké ákpá esé ábelé gbónónó né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Eṣowo ágéne. ¹⁰ Nnó esé délú ukenkéné bóo gétúgé délú bóo utóo Kras? Yémbó enyú dése gemege nyú nnó dékaá unó uko gétúgé déchomé mmye ne Kras. Bóo mme áselé nnó esé délú joo, yémbó enyú déselé gemege enyú nnó déwyaá eshye. Bóo ánógé enyú yémbó ábyaá esé. ¹¹ Kpaá té gébé eyigé na, gébé geko fó wó esé dégéne menyé manyé ne manaá manyú wó. Défyé lé uchálé mandeé. Gébé eyigé fó, bóo áchyege esé efwyale. Ne gébé geko fó wó dégéne malu mambélé wó. ¹² Esé depye utóo ne eshye ne dégéne genó eyigé dényéé. Muú ajógé mejóo mebo ne esé, dénénémmye nnó Eṣowo ájé ji. Bóo áké achyege esé efwyale, dékoge wye matóo. ¹³ Bóo áké áchóo esé mabó, déshugé ebwó meko melóméló. Ásèle esé nnó délú umpwapwané unó ne ujwaá ebi bóo ájyále ne uká.

¹⁴ Nsámé fó unó bina nnó mpye mekpo unóo egbáre enyú, nchyege lé enyú majyéé, néndé delú baá ba ne ngbóo ne enyú doó. ¹⁵ Ne yé enyú débé

lé ne gejamégé bɔɔ abi ájame enyú né meti Kras, tége nnó déwyáa lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyéé enyú déchome mmye ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mbɔɔ mbe ngaré enyú abya melóméló Kras. ¹⁶ Gétú eyigémbɔ nkpeáge enyú nnó dése gekágé neke ena. ¹⁷ Gégé ula bi me ntɔme Timoti eta enyú mbɔ. Ji alú maá wa, ne ngbɔo ne ji dɔɔ. Ji alu muú ayi dékage líi mmye ne ji né depɔré Ata Jisɔs. Achwɔgé, atée nye enyú unó bi me mpye ndere menkwólé Kras. Unó bina ne nlérege yéndé mbaá né machomele bɔɔ Kras.

¹⁸ Enyú abifɔ, mmu agbeé enyú néndé déferé nnó me nchwó sé ewú. ¹⁹ Yémbɔ Ata akamégé nchwó ewú nana. Nchwɔgé nkágé nye mbɔgé utó Eɔwɔ úlú ne bɔɔ gempóge bina, wa apyéé lé meno detú. ²⁰ Genó eyigé gélérege nnó Eɔwɔ alú mfwa muú gepófɔ denyaré mejɔɔ élé uto bi Mendoó Ukpea echyégé ji nnó abe ne geɲwá eyigé Eɔwɔ akélege. ²¹ Ndé genó enyú dékélege? Dekwɔrege gepɔgé nyú, nnó me nké nchwɔɔ eta nyú, nchwó pere manleré nnó me mbɔɔ gejeé ne enyú, waá dékwórégé fɔ, me nké nchwɔɔ, nchwó ne maá echyé? Nchyéé enyú efwyale?

5

Ubélé tametame né echomele bɔɔ Jisɔs

¹ Ubé ɔh, nwú nnó bɔɔ ábélege ubélé tametame né geluáge nyú. Agaré me nnó muú nyú ama abélege ne mendée nte wuú. Gebobogé mechó ewé yeé bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus álá ápyéé fɔ. ² Ne enyú débwege mankwɔ mfaá bwége né gefɔgé mechó ewé na? Pɔ gefɔgé mechó ewé enyú débɔ mamfyé

gepúgέ negbo na? Ferege muú ayi apyέέ gefógé mechós ewéna wáwá né geluáge nyú. ³ Yέ elé me nlá mpó ewú mbó, mendoó wa elú ne enyú, ne nsó mé mpa muú ayi apyέέ gefógé mechós ewé na nkane mbó mbegé ewú mpyέέ, né mabó Jisós. ⁴ Nkélege nnó enyú dékú echomele déchomége mbaá ama, mendoó wa ebέέ ne enyú ne uto Ata Jisós ntó ubέέ ne enyú, ⁵ défyέé muú ubé yimbó né amu Danchómeló nnó áwa menyammye wuú, nnó Esowó áféré ji né efwyale gabo né bií bi Jisós Kras akerege meso mansó mpa bóó.

⁶ Mmye mebwεge elómé fó. Enyú dékaá fó nnó nekú némá ne nechóó ebá, wyε ndere ekéké yist gachyέέ epyέέ gejamégé flawa amuale wó? ⁷ Débó mamferé muú yimbó ayi apyε gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi achóó bréd. Depyεgé mbó debέέ nyε pópó eké bréd ayi alá pó ne yist. Ndere njóoge mbó, nkaá me nnó enyú delú bréd meke néndé áwá mé Kras muú alú maá egóhme gepε ayi epaá koó upú. * ⁸ Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bréd meke ayi alá apó ne yist. Mmye ké débε ne matóó pópó ne dégarεge wáwálé. Dényεgé fó ewú ne gekwénege bréd ayi awyaá yist. Mmye ké débεge fó ne gabo ne nchye ayi esé débó déwyaá.

⁹ Né hwe ayi me mbóó mbe ntómé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne bóó abi ábélege ubélé ne bóó tametame. ¹⁰ Me njóge mbó, ntómé fó ne bóó

* **5:7** Elú wáwálé nnó: Né Ijip, Esowó agaré bóó Isrēli nnó, yéndé ula gepú áwa maá egóhme áse manoó mií áta manombi nnó ekiénné negbo echwógé ekoó upú bwó koóge. Wyε gébé eyigémbó ntó, Esowó ágaré ebwó nnó bréd ayi ebwó átyεge áfyεgé fó yist (uka ebi upyέé bréd amualé) nnó ebwó ályá melo Ijip wáwá.

abi álá kágé Εσωω. Εbwó abi ábélege ubélé ne bós tametame. Abi ásee use, abi ánógé aló uka, ne abi ájóó εjo. Njógé mbó εbyennó nké enyú délyaá mme yina kánká. Yémbó njóó fó mbó wó. ¹¹ Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndémuú nyú ayi aké alú menímé né echomele bós Εσωω ne ábélege ubélé ne bós tametame. Yéé ayi asée use, ayi anógé aló uka, ayi alwérege ulwéré, ayi anyuú mmóó akwene yéé ayi alú menjó. Dényégé yéé menyéé ne ufóó bós bimbo.

¹²⁻¹³ Me mbóó fó mansó mpa bós abi álá pó bós Εσωω wó. Elé Εσωω ne asóó mpa bwó. Bós abi esé débóó mansó mpa bwó, elé ate anme abi álu né echomele bós Jisós. Ndere elúmbó, pyege ndere ásámé né mmu ηwe Εσωω nnó, “Búge muú ubé yimbó atáné né geluágé nyú.”

6

Bós Jisós ájyεé fó ne ate né eso

¹ Ulannó muú nyú abógé mpa ne nte menímé, ajyé ne ji né eso, nnó bós abi álá afyéé metóó ne Jisós wó ne ápa? Ulánnó déla jyéfó né mbaá ate bós Jisós nnó ákwyé enyú. ² Dékaá fó nnó bós Jisós ne ápáne nyε mpa bós mme wó, Ne mbógé enyú ne desó mpa bós mme, ulannó enyú délá kaágé kwyε ukéké dépó né metóó metóó nyú? ³ Enyú dékaá nnó esé ne dépáne nyε mpa makiénné Εσωω, pó mbó? Mbógé dékaá mbó, εbyennó esé dékágé kwyéε ukéké dépó fa né mme. ⁴ Ndere elúmbó, mechó ekwégé nnó déjyε né mbaá bós abi echomele bós Jisós ala sé nnó εbwó alú genó wó, nnó asó mpa nyú? ⁵ Me njógé mbó nnó mpyé mmyε εgbó enyú. Nnó yé muú ama apó né geluáge nyú ayi awyaá denja mankwyéé dépó

ne atε aημε nyú? ⁶ Ελómé fó nnó ntε menημε aboγé mechó ne ntε, akpá ji ayyé né eso kpaá tε aténégé né mbe ushu bɔ́ɔ abi álá áfyéé metɔ́ɔ ne Jisɔs wó nnó asó mpa bwó.

⁷ Ndere enyú dékpáne atε déjyε né εcha eso, élere nnó enyú dékwe mé dédo uwya mme. Ulánnó muú akεlege enyú mpa délá dékógé matɔ́ɔ? Ulánnó muú ányégé enyú upwɔ́ɔ délá dékógé matɔ́ɔ? ⁸ Yémbɔ, nnó enyú délyaá bɔ́ɔ ákélégé enyú mpa, ányégé enyú upwɔ́ɔ, dékélégé bɔ́ɔ mpa, dényεé bɔ́ɔ upwɔ́ɔ cháchá ne atε aημε nyú. ⁹ Kágé nnó bɔ́ɔ ube ányéé fó gefwage Εσωω. Εkágé muú ábwólé enyú, elú wáwálé nnó bɔ́ɔ abi ábélege ubele ne bɔ́ɔ támetáme, abi ánógé áló uka, abi ákwene malɔ, atε andé abi ábélege ne atε, ¹⁰ yé bɔ́ɔ abi ájoó ejó, abi ásée use, abi ányuú mmɔ́ɔ akwéné, abi álwεrege úlwéré, ne bɔ́ɔ abi áfɔge unó bɔ́ɔ. Ufɔ́ɔ bɔ́ɔ bina ako ányéé fó gefwage Εσωω. ¹¹ Mbó ntó ne enyú abifo débɔ́ délú. Yémbɔ Εσωω áshwóné enyú né gabo ayi dépyε délá bɔ́ɔ ukpea. Ase enyú nnó delú cho né mbe ushu wuú. Apyεmbɔ, gétúgé utoó bi Ata Jisɔs Kras apyε ne utoó Mendoó Εσωω.

Se menyammyε wyε nógé Εσωω

¹² Muú fó ákágé joó nnó, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Wáwálé, yémbɔ kaá nnó unó ukouko fó wó uchwɔ́ɔ né gelógáló wó. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Yémbɔ nkágé lyaá fó nnó genó gefó gebɔ́ɔ me deba, nla eké mεfwε mbaá geji. ¹³ Muú ayifo ákágé joó aké, “Εσωω akwyéé menyé nnó akpene né unε ne akwyéé unε nnó menyé akpene wyε.” Wáwálé, ne kágé nnó bií uma Εσωω achɔ́ɔ nyε unε chónchó ne menyéé. Yémbɔ Εσωω

achyéé fɔ́ mekwaá menyammye nnó abelege ubele támetáme ne bɔ́ wɔ́, achyéé mekwaá menyammye nnó asé menyammye yimbɔ́ anógé Ata Jisɔ́s. Ne elé Ata Jisɔ́s ne áchérege menyammye mekwaá. ¹⁴ Ne ndere Ɛsɔ́wɔ́ asele uto bií apye Ata akwile né negbo, mbɔ́ ntó ne ásélé nye utó bií apye ɛsé dékwile né negbo.

¹⁵ Ɛnyú dékaá chánéné nnó menyammye nyú alú lé upó menyammye Kras. Nnó elómbɔ́, nnó muú asé gepógé menyammye Kras acho ne menyammye mendée eno? Ube! Ɛkágé be fɔ́ mbɔ́. ¹⁶ Ɛnyú débɔ́ mankaá nnó mende achogé mmye ne mendée eno, ɛbwɔ́ ne mendée eno yimbɔ́ ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ́ nnó, “Ɛbwɔ́ apeá ákwé eké muú ama.” ¹⁷ Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ɛbwɔ́ ne ji ábéé metɔ́ ɛma.

¹⁸ Lyágé mámbélégé ubélé ne bɔ́ támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyéé, áchɔ́ fɔ́ menyammye wuú, yémbɔ́ muú ayi ábelégé ubélé ne bɔ́ támetáme, achɔ́ bɔ́ lé menyammye awuú jimbɔ́. ¹⁹ Ɛnyú dékaá fɔ́ nnó menyammye nyú álú lé melú ujwólé Mendoó Ukpea wɔ́? Elé Ɛsɔ́wɔ́ ne afye enyú Mendoó Ukpea ɛwéna né mmye. Ɛnyú ambɔ́ fɔ́ wɔ́ débɔ́ gemége nyú wɔ́. ²⁰ Ɛsɔ́wɔ́ ana enyú ne genó ɛyigé geɲeá geme dɔ́ mamferé enyú né ɛfwyale. Ndere elúmbɔ́, ségé menyammye nyú dénógé Ɛsɔ́wɔ́.

7

Dépré neba

¹ Góge me nshuú enyú meko né dépɔ etiré enyú désamé me.

Elú galógáló nnó mende achogé yé mmye ne mendée. *

² Yémbɔ, té mbaá bɔ́ abélege ubelé támetáme dɔ́, élmé nnó yéndé mende ábá awuú mendée ne yéndé mendée ntó ábá awuú menɔ.

³ Ne mende abó fɔ́ manshya mendée wuú ubelé wɔ, ne mendée ntó abó fɔ́ manshya menɔ wuú ubelé wɔ.

⁴ Menyammye mendée apó fɔ́ awuú jimbɔ́, alú lé ayi menɔ wuú. Ne menyammye mende apó ntó awuú jimbɔ́, alú lé ayi mendée wuú.

⁵ Ndere elúmbɔ, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnó ebwɔ́ ákámege meko amá nnó alyaá kpé ate né mboó gébé nnó anemmye mbaá Esɔwɔ. Ne gébé eyigémbɔ gékógé, ebwɔ́ abó mankére chónchó nnó ékágé danchɔmeló apye ebwɔ́ akpé né mmuameno gétúgé alá akágé gbaré mmye bwɔ́.

⁶ Me njóge mbɔ, epófɔ́ nnó ηmεrege muú fɔ́ mekpɔ mme nnó abá neba, yémbɔ nchyege lé enyú majyεé. ⁷ Metɔ́ ebɔ́ egɔ́ me nnó yéndémuú abε ukwa eké me. Yémbɔ yéndémuú awyaá εwuú εchye ewé Esɔwɔ achyεé ji. Achyεé bɔ́ abifo εshye mampye géfógé genó eyigé na, achyε abifo mampye eyigé na.

⁸ Mbaá bɔ́ abi alú ukwa, ne akwi andée, ngárege ebwɔ́ nnó, élmé nnó ebwɔ́ ábagé fɔ́ neba, abε ukwa nkane me nlú. ⁹ Yémbɔ, mbógé ebwɔ́ ákágé gbaré fɔ́ menyammye bwɔ́, ábá neba. Néndé elú galógáló nnó ebwɔ́ ábá neba ne nnó ájwyεgé mmye.

* **7:1** Elú wáwálé nnó: Né gébége Pɔl, bɔ́ abifo né Kōrent áse nnó mamba neba álmé fɔ́ néndé muú ábagé neba ábɔ́ fɔ́ gébé eyigé ákuú ηwe, ne mangigé gejamége unó.

¹⁰ Né mbaá bɔ́ɔ abi abané neba, nkpeage ebwó nnó, mendée abagé menɔ, ékágé alyaá menɔ wuú neba. Mejɔ́ɔ ewé menjɔ́ɔ mbɔ na, epófɔ me, elé Ata jimbɔ́ɔ ne ajɔ́ɔ; ¹¹ yémbɔ, mbɔ́gé mendée alyagé menɔ wuú neba; ábagé sé menɔ ayicha elé epɔ mbɔ wɔ, akéré mbaá menɔ wuú ebwó akwyéé depó. Ne ékágé menɔ ntó ábú mendée wuú né neba.

¹² Ne mbaá abifɔ abi abané bɔ́ɔ abi alá áfyéé matɔ́ɔ ne Kras wó, ngárége ebwó nnó yéndé menme ayi ábáné mendée ayi alá áfyéé metɔ́ɔ ne Kras wɔ, mendée yimbɔ akámégé nnó ajwólégé ne ji, ékágé alyaá ji neba. Mejɔ́ɔ ewé menjɔ́ɔ mbɔ, étané membɔ́ɔ né metɔ́ɔ étané fɔ mbaá Ata wó. ¹³ Wyembɔ ntó, ne menme ayi ábáné menɔ ayi alá fyéé metɔ́ɔ ne Kras wɔ alá abɔ́ɔ fɔ manlyaá ji neba wó, mbɔ́gé menɔ yimbɔ akámégé nnó ajwólége ne ji. ¹⁴ Me njó́gé mbɔ néndé, Esɔwɔ ajeé menɔ ayi alá fyéé metɔ́ɔ ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metɔ́ɔ ne Kras. Ne ajeé ntó mendée ayi alá fyéé metɔ́ɔ ne Kras wɔ gétúgé menɔ wuú áfyéé metɔ́ɔ ne Kras. Mbɔ́gé elé pɔ mbɔ wó, Esɔwɔ asélé baá bwó eké baá bɔ́ɔ abi alá kágé Esɔwɔ. Ne ndere elúmbɔ, Esɔwɔ asé baá bwó ndere bɔ́ɔ bií. ¹⁵ Yémbɔ mbɔ́gé muú ayi alá fyéé metɔ́ɔ ne Kras wó, aké akélege manlyaá neba ne muú ayi áfyéé metɔ́ɔ ne Kras, ago ji ajye, néndé ébé epó ewé egbárége muú ayi afyéé metɔ́ɔ ne Kras nnó épye nnó alyaá ji neba. Esɔwɔ akú esé nnó débé né nesɔ. ¹⁶ Wɔ mendée menɔ ayi ófyéé metɔ́ɔ ne Kras kaá nnó getú jyéé ndófɔ menɔ wyé akágé fyéé metɔ́ɔ ne Kras. Ne wɔ menɔ ayi ófyéé metɔ́ɔ ne Kras kaá ntó nnó getú jyéé, ndófɔ mendée wyé akágé fyéé metɔ́ɔ ne Kras.

*Yéndémuú ábéé wye ndere ji abo alu gemégé nnó
Esowo akuú ji*

¹⁷ Yéndémuú abe wye ndere ji abo alú gébégé Esowo akuú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé bɔ́ Jisɔs nnó apyégé mbo. ¹⁸ Mbógé asó mé muú nsó ne Esowo alé ku ji nnó abe muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú danso wɔ nsó gébégé Esowo akuú wɔ nnó ɔbe muú awuú ɔmmyégé fɔ́ nnó asó wɔ nsó. ¹⁹ Yé ásó wɔ nsó, yé asó wɔ, ewémbɔ epye mechó wɔ. Genó eyigé genéá gepwɔ́ gelú élé nnó ɔnógé mabe Esowo. ²⁰ Ndere elúmbo, yéndémuú abe wye ndere ji alú gébégé Esowo akuú ji. ²¹ Nnó ɔbɔ́ ɔlú memfwé gébégé Esowo akuú wɔ nnó ɔbe muú wuú? Ekágé ɔchyéé geme jye efwyale getú eyigémbo. Yémbo, mbógé ɔgégé meti nnó ɔferégé geme jyéé nnó ɔbégé sé memfwé pyembɔ. ²² Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Esowo akuú ji nnó ábé muú wuú, né egbe ewé Ata apó mefwé. Elú ntó nnó muú ayi abó álá pɔ́ mefwé gébégé Esowo akuú ji nnó abe muú awuú, alú mefwé mbaá Kras. ²³ Tégé nnó, Esowo ana enyú ne genó eyigé genéá geme mamferé enyú né efwyale. Débégé fɔ́ afwé mbaá akwaá. ²⁴ Ndere elúmbo, yéndémuú abe wye ne Esowo ndere ji abó alu, gemégé nnó Esowo akuú ji.

Andée abi álá ba anɔ wɔ ne akwi

²⁵ Ne gógé menjɔ́ dépɔré bɔ́ abi álú ubwene. Genó eyigé me njógé mbo Jisɔs jimbɔ́ fɔ́ wɔ agáre me wɔ, yémbo ngáregé enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlú muú ayi enyú dékágé neré metɔ́ ne ji.

26 Né úféré ba, elú galógáló nnó yéndemuú ábé wye ndere ji alú néndé efwyale eja nana dɔ́. 27 Muú ayi ábáne mendée ékágé alyaa mendée wuú neba. Ne muú ayi álá alú dambá mendée, ékágé akélé mendée mamba. 28 Yé elé njógé mbɔ, mbógé muú abagé mendée apye fɔ gabo wó ne yé mesɔ mendée abagé menɔ apye fɔ gabo wó. Yémbɔ bɔ́ abi ábane neba, ágɔ́ efwyale. Ne nkélégé nnó mpye ékágé enyú dékpé né efwyale ewé ebwó ágéné.

29 Anme ba, góge mengaré enyú nnó gébé eyigé Esɔwɔ achyée elá gachyée gebye. Né getú eyigémbo, bɔ́ abi ábané andée abe eké bɔ́ abi álá bá andée wó. 30 Bɔ́ abi áwyaá mesome, ábe eké bɔ́ abi álá pɔ́ ne mesome. Bɔ́ abi áwyaá nechóchó ábé eké bɔ́ abi álá pɔ́ ne nechóchó. Ne bɔ́ abi ákene gese ábé eké bɔ́ abi álá pɔ́ ne unó gese. 31 Muú ayi awyaá utɔ́ mampye fa mme abe ndere muú ayi ala nere metɔ́ ne unó mme wó.

32 Ne nkélégé fɔ́ nnó genó gechyege enyú efwyale né metɔ́. Muú ayi álá bá mendée wó, afyée metɔ́ wuú mampye utɔ́ Ata Jisɔs, ne akelege nnó apyee utɔ́ bimbo gefɔ́ eyigé metɔ́ egɔ́ ji. 33 Yémbɔ muú ayi ábané mendée anérége metɔ́ né unó mme, akélégé elé nnó ápye unó bi metɔ́ egɔ́ mendée wuú. 34 Ne gétú eyigémbo úféré bií ukwéné tyátyá. Wyembɔ ntó ne mendée ayi ábané menɔ anerege metɔ́ né unó mme gétúgé akelege mampye genó eyigé metɔ́ egɔ́ menɔ wuú. Yémbɔ mendée ayi álá lú dambá menɔ, afyée lé metɔ́ mampye utɔ́ Esɔwɔ, ne áchyege geme jií geko mbaá Ata Jisɔs.

35 Unó bi me njógé mbɔ na, úlú elé mampoó enyú, epófɔ́ nnó nshyaá nnó enyú dépyegé fɔ́ ubi

wó, nkélege elé nnó dépyégé unó né meti ewé elu cho, défyé mekpo né depǎré Ata.

³⁶ Muú akpégé gébwené gé mendée mambá, ne agégé nnó gébé eyigé ji alú mambá mendée yimbo gelegé koó, ne ji akágé gbaré fɔ mmye né depǎré ubelé, apye ndere ji akélege abá mendée yimbo. Gabo apɔ mmu. ³⁷ Yémbó muú ajógé mé né metɔ́ wuú nnó ji ábáné fɔ mandée ayi ji abó alú mambá, ne yé genógé fɔ gepó eyi géténé ji nnó abá mendée yimbo, mbógé ji akágé gbáré mmye jii né depǎré ubelé, ashyagé nnó ábáné fɔ mendée yimbo apye mechó melóméló. ³⁸ Ndere elúmbó, muú ayi ábáne gembwéné gé mendée ayi ji akpéné mambá apye mechó melóméló. Ne muú ayi álá bá wɔ, apye mechó ewé eló mé kpaá epwɔ amu.

³⁹ Mendée abɔ́ fɔ manlyaá menɔ wuú neba, abá menɔ yicha ewé menɔ wuú alú membe wɔ, ekosé nnó menɔ wuú agbogé ne ji akágé ba menɔ yicha ndere ji akélé gé. Ne menɔ yimbo abó mambé muú ayi afyéé metɔ́ ne Kras. ⁴⁰ Ne yé lé menɔ wuú agbogé ji ákágé ba ayicha, né metɔ́ wa nferé nnó eló nnó yé menɔ ayicha ábagé sé. Ne nferé nnó Mendoó Eɔwɔ ne echyé gé me majye ami menchyé ge mbo.

8

Menɔ genó né gepógé bɔ́ Jisɔs elé gejeé epó fɔ defɔ́

¹ Gógé me njɔ́ depǎré menyéé ayi bɔ́ apye ure mbaá aló uka. Yéndémuú ajógé aké, “Esé déwyaá defɔ́.” Ndere ajógé mbo, abó mankaá nnó défɔ́ dékágé pye muú abwége mmye. Genó eyi gépye bɔ́ áwene né depǎré Eɔwɔ elé gejeé. ² Muú ayi aféré

nnó ji akaá me yéndégenó chánchá, alú dankaa yé genó ndere ji abó alú mankaa. ³ Yémbó muú ayi agboó ne Eṣowó ji ne Eṣowó akaá ndere muú wuú.

⁴ Ndere elúmbó, déké déjógé mechó manyé menyéé ayi apyéé upé mbaá aló uka, esé dékaa nnó aló uka, ápó yé genó, ne nnó Eṣowó alú lé ama. ⁵ Yé lé unó úlú né mfaánebuú ne fá mme, ebi bós áséle nnó úlú bó Eṣowó abi bwó ne yé elé bó Eṣowó ne bó ata ájamé dóó, ⁶ esé dékaa nnó Eṣowó álú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwyé unó uko ne akwyé esé nnó dénógé ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisṣas Kras muú unó uko ebi Eṣowó akwyéé ukéné ne ji. Ne ji ne achyégé esé genwá.

⁷ Yémbó bós Jisṣas ako f́ wó ákaa nnó aló uka apó yé genó wó. Bós abifó ábó ánógé aló uka kpaá te nnó mbógé ebwó ányégé menyéé ayi ápye upé mbaá aló uka, matós bwó ágáregé ebwó nnó álú nóge aló uka. Ne elé matós bwó ala bene wó, agare ebwó nnó apye gyé. ⁸ Epófó gefógé menyéé ayi esé dényéé ne ápye esé débéé kwókwólé ne Eṣowó. Délá dényéé ji wó yé genó gefó eyi genome esé gepó, yé dényéé ji apógé f́ esé né meti f́.

⁹ Yémbó, ségé yé gébé nnó ékágé dесе ebwonye ewé Eṣowó achyé enyú nnó dényéé yéndé gefógé menyéé, dépye aṣme abi alá ábené né deporé Eṣowó wó ákpare ákwe. ¹⁰ Néndé muú ayi alá ábené né deporé Eṣowó wó, agégé ndere wó ayi ókaa genó, olú né ntoné aló uka onyéé menyéé, ji ntó abós geji manyé menyéé ayi áchyéé mbaá aló uka. * ¹¹ Ne

* **8:10** Elú wáwálé nnó: Né gepóge bós Kōrent, melu ewé ájéle nya aló uka elé gekpékpégé gepú eyi gewyaá gejamégé baá upú. Baá upú abifó elé abi bós ájwólegé ányéé menyéé ne yéndémuú akage kpe mmu anye menyéé wyéé.

mbógé anyégé menyéé yimbə ebyennó wə muú ayi
 ɔkaá genó ɔchə genwáge menjme wyε ayi álá bené
 né deporé Esəwə wó, muú Kras agboó ntó getú jíí.
¹² Ɔpyége nte menjme wyε ayi álá ábéné né déporé
 Esəwə wó, apyégé gabo né genó eyigé metəó wuú
 egaré ji nnó gélú gyéé, ebyennó ɔpyé ntó gabo mbaá
 Kras. ¹³ Ndere elúmbə, mbógé menyéé ayi me nyéé
 akágé pyε menjme wa apyε gabo, nyéé sé ji kánká
 nnó ékágé mpyε menjme wa apyε gabo.

9

Unó bi ángbá Jisəs áwyaá ebwənyε mampyé

¹ Me nwyaa ebwənyε mampyε yéndegenó eyigé
 gelu cho. Me nlú ngbá Jisəs Kras, nkpa amε yá
 ngε Ata sé Jisəs wáwálé, ne enyú delu utóó bá bi
 mpyéé ndere Ata achyεgé me εshyε. ² Yé bəó abifə
 álá ákaá nnó me nlú ngbá Kras wə, enyú ambəó
 dékaá wáwálé nnó me nlú ngbá Jisəs. Enyú délu
 gelo eyigé geleré nnó me nlú ngbá Jisəs Kras.

³ Gená, ne menshúgé meko mbaá bəó abi ákelégé
 manjəó nnó me mpófə ngbá Kras. ⁴ Esé dékwané
 manse menyé ayi dényé mbaá bəó né utóó ebí esé
 dépyε. ⁵ Nnó esé dékwané fə mamba andée dékene
 ne ebwə ndere Pita ne ángbá Jisəs abifə, ne aɲme Ata
 Jisəs ápyε wó? ⁶ Waá nnó wyélé esé ne Banabas ne
 débəó mampyε utóó ne amu sé gené dégé menyéé
 ayi dényéé? ⁷ Ndé muú be, ayi apyε utóó, anyéé
 né mmu gebagé nkú jíí? Muú ayi apene genəó
 eyi géwəme umpome abó manyé umpomé bi genəó
 eyigəmbə gewəme, wa mbə fə wó? Ne muú ayi
 ábáme mpə, abó manyú nebene mpə wa mbə fə wó?

⁸ Enyú déférégé fō nnó unó bí menjóó mbò, utané lé né metóó mekwaa. Mabé ayi Èsòwò achyè Mosis agárege wye mbòntó. ⁹ Mabé ayi Èsòwò achyéé Mosis aké, “Muú áwégé fō meno mpò ayi apyéé utóó né mekóó gébégé aké apyéé utóó né mmu mekóó.” Èkágé esé déféré nnó Èsòwò abó ajóó mbò atóó lé ne mpò ejieji. ¹⁰ Nnó genó eyigé Èsòwò ajóó mbò getóó ne esé wó? Getóó ne esé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekóó ne ayi aferege mbwé èbwò ako ánerégé matóó nnó mbóó mekóó achyège nyè awuú bwó mbwé. ¹¹ Esé depé depòré Èsòwò né matóó nyú wye èké mbwé ayi muú apené né mekóó, nnó elú mechò mebo ndere enyú dépóge esé ne unó bí menyammyè sé ákélegé? ¹² Mbógé enyú déchyège unó mbaá atè bóó abifò bóó abi áwyaá ntó èbwònyè mansé ubi, nnó esé ntó dékwané fō mansé unó eta nyú ebi ujamé upwóó yé ebi bwó wó?

Yémbò, esé défyè fō eshyè mangií enyú ubi, yé lé délú cho mangií. Esé dégígé fō unó bina dékógé lé metóó nnó èkágé dépyè genó eyi gégbéé nnó bóó awúgé fō abya Kras. ¹³ Enyú dékaá wáwálé nnó bóó abi ápyè utóó né mmu ècha upè Èsòwò, áwú bwó menyéé átánégé lé eféé. Ne ampyè upè abi apyé upè né gelúógé upéé Èsòwò, awú bwó menyéé ntó átánégé né menyéé upè ayi bóó áchyégé. ¹⁴ Wyèmbò ntó ne Kras Jisòs agáré nnó bóó abi ágárege abya melóméló, awú bwó menyéé abò mantanege lé né mbaá bóó abi áwuú abya melóméló.

¹⁵ Yémbò, nlú danse èbwònyè ewena mpyéé unó bí úlú cho mampyè. Yé elé nsame mbò, nsamé fō nnó enyú déchyè me ubi. Elú galógáló nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi ngarege abya melóméló nla nselé

fó genó. ¹⁶ Me nkε ngárege abya melóméló ewémbó epyéé fó nnó me ndogé ebwó ewame, néndé élé utóó bá ebi me mbóó mámpye. Ne mbógé nla ngaré abya melóméló yina wó, ebóó nye ne me. ¹⁷ Ebe nnó me mbóó ne mbó njyaá gеме ya nnó ngarege bóó abya melóméló, me mbó nkelege nsa. Yémbó me mbóó fó wó njyaá gеме ya wó, élé Esowó ne ajyaá me ne áfyéé me utóó bíí né amu nnó mpyegé. ¹⁸ Ne nsá wa alú nnó, né utóó bina? Ekosé metóó megómégó ewé menwyaá gétúgé ngarege bóó abya melóméló detú. Ngárege bóó abya melóméló ngige fó nnó achyéé me genó ndere muú ayi agarégé abya melóméló ábóó mangíi.

¹⁹ Me mpó yé mefwé mbaá muú fó, yémbó nse gеме ya nkane mefwε mbaá bóó ako nnó mpye gejamégé bóó áfyε matóó ne Kras. ²⁰ Me njyεgé mbaá ayi bóó Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpye ebwó áfyε metóó ne Kras. Ne njyεgé ntó né mbaá ayi bóó abi ákwólege mabe Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwólege mabe Mosis nnó mpye ebwó áfyε metóó ne Kras, yé élé me nlá pó fó muú ayi ákwólégé mabe Mosis. ²¹ Njyεgé mbaá bóó abi álá kágé mabe Mosis, nkwe eké muú bwó nnó mpye ebwó áfyéé metóó ne Kras. Ne yé élé nlá nkwlégé mabe Mosis epófó nnó nkwlégé fó mabe Esowó, nkwlé, néndé nkwlégé mabe Kras. ²² Njyεgé mbaá bóó abi álá lú dambene né dépóré Esowó, nkwe eké muú bwó nnó mpye ebwó ábené né depóré Esowó. Me mbwlége yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebégé kókógé mmye mpye yé abifó áfyε metóó ne Kras.

²³ Memyyé unó bina uko nnó abya melóméló ajyεgé mbe nnó meso gébé me ntó mbó mejeé

ewé abya melóméló achwáó ne ewú mbaá b́óó abi áfyéé matóó ne ji. ²⁴ Enyú dékaá nnó mankwólé Éswá alú éké metú gátélé. B́óó abi ákpene wye ako álómege, yémbá, élé muú ama ne ab́óó nsa. Gétú eyigémbá, kwólégé Éswá chájéné nnó meso gébé débó nsa wye nkane muú ayi álómege gátélé ab́óó nsa. ²⁵ Yéndémuú ayi ákpene né metu gátélé, aselé gébé, ákpomé mmye né mati mako. Apye mbá nnó ab́ó nsa, ne nsa yimbá alú ayi ách́oge. Yémbá nsa ayi esé b́óó Éswá déb́óó nye alú lé nsa ayi álá chégé f́ó t́e kwyakwya. ²⁶ Gétú eyigémbá, ne me nlá nlómégé f́ó éké muú ayi álá ṕó ne genó eyigé anérégé metáó wye mambá. Me mmye f́ó éké muú ayi amyéé umyéé adoó ukwékwé né mme detú. ²⁷ Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúgé ne me. Mpyéé mbá nnó ékágé me ngarége b́óó mekomej́ó Éswá ebẃó áb́ó nsa, memb́óó nnó detu.

10

*Ɖal akwelé mbee mbad bɔɔ Kɔrent nnɔ ékáǵé ɖpye
genɔ eyigé bɔɔ Isrɛli ɖpye nya áǵene efwyale*

¹ Anme ba, nkelege nnó enyú détége genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwó ákené ne Mosis né mashwóné. Ndere ebwó akene ájyé geko gebame ebwó ako ne ebwó ako áchyaá ebé mega megélé né mme. ² Ndere gekó gébamé ebwó, ne mánchyaá ayi ebwó áchyaá ebé mega ewémbó, elúmbó lé manaá Esowó ne ebwó áwóó. Ne gefóge manaá ami ebwó áwóó mbó, mánléré nnó ebwó álú ákwólé Mosis. ³ Ebwó ako ányé gefóge menyé ama ayi Esowó achyé ebwó. ⁴ Ne ebwó áko ányú ntó manaá ami Esowó achyé ebwó. Manaá mimbo

matanega né etaravé ewé ekene ne ebwó, ne etaravé ewémbo ebó elu lé Kras. * ⁵ Yé elé Esowó álere ebwó galógáló mbó, gejamégé ebwó ápye unó bi metóó enywónega Esowó. Gétú eyigémbo, Esowó awá ebwó, ne unkwó bwó úlá né mashwóné tyátyá.

⁶ Unó bi upyé mbó na, úlú elé manchyéé esé majyéé nnó ékágé esé débógé gejeé mampyégé gabo ndere ukwene ante sé ábó ápyéé. ⁷ Dénógé fó aló uka ndere ebwó abifo ábó ápyéé. Asá né mmu nwe Esowó nnó, “Ebwó ájwólé, ányéé, ányuú ne ákwilé mme áló mámbéné mabée né mbe ushu meló uka.” ⁸ Ékágé esé ntó débélégé ubélé ne bók tamétamé ndere ebwó abifo ábó ápyéé. Gétúgé eyigémbo, Esowó apyé délé bók esaá meso eléé ágbo né bíí uma. ⁹ Ékágé dékpélé Kras ndere ebwó abifo ábó ákpélé ji, gétú eyigémbo Esowó ató mmyó enó ebwó ágbo. ¹⁰ Ne dénmenégé fó Esowó meso humm hummm ndere ebwó abifo ábó ápyéé ne ekiénne Esowó ewé ewáné bók echwó wá ebwó.

¹¹ Unó bina uko ebi upye nyá ne ebwó úlú lé mánkwélé bók mbée nnó ase gébé. Ne ásá ubi né mme nnó achyéé esé majyéé, esé abi délú mbó né gébé eyigé na, eyi elá gachyéé mme abyé.

¹² Ndere elúmbó, yéndémuú ayi aféré nnó aténé chánéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébége mmuámeno áchwógé eta wuú. ¹³ Kaágé nnó, yé mmuameno ayi achwóó eta nyú ayi álá lú gachwó mbaá ate bók ápó. Esowó alu muú ayi dékage líí mmye ne ji. Déliíge mmye ne ji alyaágé fó nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi apwóó eshyéé nyú. Yémbo, mmuámeno achwógé eta nyú, Esowó

* **10:4** Elú wáwálé nnó: Etáravé ewé ebó ekene nya ne bók Jus, elé Kras Jimbo ne ákene ne ebwó.

achyεgέ enyú εshye εwé dékoge metṓ dépwṓ mmuámeno yimbo.

¹⁴ Anme ba, ndere elúmbṓ, boóge délya aló uka manógé. ¹⁵ Enyú delú bṓṓ abi dékágé genó, fērege, dégené nno, mechṓ εwé me njṓṓ mbṓ elú wáwálé. ¹⁶ Esé déké déteé negbóné Kras chónchó, détamégé Esṓwṓ né mmoṓ ami. Ndere dépyéé mbṓ, déchome mmye, dékarege amo manoó Kras. Ne déké denyéé ntó bréd ayi agyálé ubauba délerege nnó déchomé mbṓntó mmye, dékarege menyammye Kras. ¹⁷ Yé elé esé abi denyéé ntó bréd yimbo déjamé, ntó bréd yimbo alú lé ama. Éwéna éléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

¹⁸ Tégé gepógé bṓṓ Isreli, εbwṓ abi ányéé menyéé upε ayi ápye upε né mfaá gelúgέ upε, áchónege mmye ne Esṓwṓ muú εbwṓ ánógé. ¹⁹ Ndé genó me njógé mbṓ fa? Nnó me njógé mbṓ lé nnó aló uka álú genó? Waá menyé ayi ápyéé upε mbaá aló uka ne álú genó? ²⁰ Ngba, me njógé fṓ mbṓ, njógé lé nnó upε ebii bṓṓ abi álá pṓ bṓṓ Jus ápyéé mbaá aló uka, ápyéé mbṓ lé mbaá aló nchye apyεé fṓ mbaá Esṓwṓ. Ne me nkélégé fṓ nnó enyú déchome mmye ne aló nchye. ²¹ Muú ákágé nyú fṓ mmoṓ né amo Ata, ne ama anyúgέ ntó mmoṓ né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fṓ ntó menyéé Ata ne gébé gema anyégé menyéé aló nchye. ²² Ékágé esé dépye genó eyigé Esṓwṓ ammye deboó. Nnó esé déwyaá εshye dépwṓ ji?

²³ Muú fṓ ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejigé me metṓ.” Elú wáwálé, yémbṓ, kaágé nnó, unó uko fṓ wṓ upoógé wṓṓ. “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejige me metṓ.”

Yēmbō kaá nnó unó uko fō wó upye muú awené wō.
 24 Yéndémuú aferégé mampye genó eyi gepógé atē
 aṇme, epófō eyi gepógé jimbií wō.

25 Nyégé yéndé menya ayi akpoó né gese. Dégigé
 fō mbaá ayi menya yimbō atané. 26 Néndé áśá né
 ḡwe Ḥsōwō nnó, “Ḥsōwō ne abóó mme ne yéndégenó
 eyi gelú né mme.”

27 Mbógé muú ayi álá afyēé metóó ne Kras wó,
 akúgé enyú menyéé déjyégé, nyégé yéndégenó
 eyigé ji achyégé enyú. Dégigé fō mbaá ayi menya
 yimbō atané nnó ékágé matóó nyú áchyē enyú
 efwyale. 28 Yēmbō muú agárégé enyú nnó, “Menyēé
 yina elé ayi apyēé upē mbaá aló uka”, dényégé fō
 ji, nnó ékágé muú fō abō efwyale né metóó áśé nnó
 enyú dépyē gabo. 29 Me njógé mbō, épófō nnó nké
 enyú délyaaá menyéé yimbō gétúgé dényégé débó
 efwyale né metóó. Njógé lé nnó delyaaá manyé
 menyéé yimbō gétúgé dényégé muú yimbō abóó
 efwyale né metóó wuú. “Ulánnó me nlyáge genó
 eyigé me mbóó manyé gétúgé muú ayifó aferé nnó,
 ‘Muú anyégé alú gyéé’.” 30 Mbógé me nchyege
 matame mbaá Ḥsōwō gétúgé menyé ayi me nyéé,
 ulánnó muú áchóó me mabō gétúgé menyéé ayi
 mbóó me mbe ntamé Ḥsōwō ne me nlé nyé?”

31 Yēmbō kaá nnó yéndégenó eyigé wō oṗyēé, yé
 wō oṇyēé, yé oṇyuú oḅō mampye geji ndere gepyēé
 bóó áfégé Ḥsōwō. 32 Se gébé nnó ékágé oṗyē genó eyi
 gepyēé bóó apyēé gabo, yé bóó Jus, yé bóó Grek, yé
 echomele bóó Ḥsōwō. 33 Wyēmbō ne me mmyēé nnó
 mpyēé metóó egógé yéndémuú né yéndégenó eyigé
 me mpyē. Me nkélégé fō mampye genó eyi gepogé
 lé me mbií. Me mpyē eyi gepogé bóó ndere Ḥsōwō

akágé feré ebwó né efwyale gabo.

11

¹ Ndere elúmbò, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwólége eyige Kras.

Gefó eyigé andée ábó mambé né echomele bó Kras

² Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépye unó wyéé ndere me mbò nleré enyú. ³ Yémbò nkelégé mampye enyú dékaá chájéné nnó Kras ne alú mekpò mbaá ande ako, mende ne alú mekpò mbaá mendée. Ne Esòwò alu ndere mekpò mbaá Kras. ⁴ Yéndé mende aké anenémmye né echomele bó Kras, yé aké agarege mekomejò ayi atane mbaá Mendoó Esòwò, akweregé mekpò wuú ebyennó achyégé mbò lé mekpò unó mbaá muú kpaá wuú. ⁵ Ne yéndé mendée aké anenemmye, yé aké agarege mekomejò ayi atane mbaá Esòwò álá akwere mekpò wuú wó, achyégé mbò élé mekpò unó mbaá muú ayi alu ndere mekpò wuú. Alú wye éké akpalé ji mekpò. ⁶ Ndere elúmbò, mbògé mendée akelégé fò mankwere mekpò wuú, ákpe ákpale mekpò wuú. Yémbò, mbògé ji akaá nnó elú élé mekpò unó eta wuú mankpale mekpò akwerege mekpò wuú. ⁷ Ne mende abó fò mankwere mekpò gébégé aké anenemmye wó. Néndé Esòwò akwyéé mende nnó ábé éké jimboó, achyégé Ji ηγο. Yémbò mendée afyéé lé mende ηγο mmye. ⁸ Néndé Esòwò ase fò membea mendée ne akwyéé mende wó, asé lé ayi mende ne akwyéé mendée. ⁹ Elú wye ndere Esòwò álá akwyéé fò mende gétúgé mendée wó. Akwyéé mendée gétúgé mende. ¹⁰ Gégé ula bi mendée abó mankweré mekpò wuú, manlerege

nnó mende ne abɔɔ uto né eta wuu. Apyegembo matoɔ asɔɔ fɔ makiɛnné Esɔwɔ. ¹¹ Yé ndere elumbɔ, esé abi défyéé matoɔ ne Kras, mendée abɔ fɔ mantene ushu ushu bií wó. Abɔ mantene ne mende. Ne mende ntó abɔɔ fɔ mantɛ ushu ushu bií wó. Abɔ mantene ne mendée. ¹² Yé lé asle membea mende ne akwyéé mendée, yé mende fɔ, apó fa mme ayi mendée álá byéé ji wó. Ne elé Esɔwɔ ne akwyéé unó uko.

¹³ Enyú ambɔɔ déferege dégené nnó elomé fɔ nnó mendée anenemmye eta Esɔwɔ ewé álá we gebugendéé né mekpo wó. Elombɔ? ¹⁴ Né mme yina, dége mbɔ nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyerge mbɔ lé mekpo unɔɔ né geme jíí, ¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efye ji ulɔɔ né mmye. Néndé Esɔwɔ achye mendée mejwe ewémbo nnó ebe ndere genó eyi gekwerege ji mekpo. ¹⁶ Ne mbɔgé muú fɔ aké akélege manyéé mbeé né mecho ewe, mengarege ji nnó esé anɔba Kras depó sé ne gepɔ eyigé cha manleré ndere anógé Esɔwɔ yé machomele bɔɔ Kras apó ne geji.

Bɔɔ echomele Kras né Kōrent ányéé menyéé Ata né meti ewé elápó cho

¹⁷ Né mecho ewé me nchwɔɔ ngaré enyú, nfɛge fɔ enyú, néndé enyú dechwɔge chónchó ndere bɔɔ Jisɔs, déchwɔ fɔ né galógáló, déchwɔɔ manchɔ depó chɔɔ. ¹⁸ Ne genóge mbe gélú nnó, agaré me nnó enyú déchwɔge chónchó né echomele nyú manógé Ata, déjwalege matoɔ matoɔ ne anɔya. Ekágé be wáwálé. ¹⁹ Anɔya ábɔ mambe metɔɔ metɔɔ nyú. Abegé mbɔ, ákágé nye muú ayi akwalege Jisɔs wáwálé. ²⁰ Mengɛ mbɔ nnó gébége enyú déchwɔge chónchó nnó dényéé menyéé Ata, yémbo

ji fɔ wɔ ɛnyú déchwɔɔ manyɛɛ wɔ. ²¹ Genó ɛyigé ɛnyú dépyɛɛ gelu nnó, yéndémuú awenege manye menyɛɛ awuú, atɛé fɔ atɛ aɲme abifo. Ndere dépyembɔ, abifo anyɛɛ, anyuú akwene, abifo ag-boó mesa. ²² Chaá! Nnó ɛnyú dépó ne upú ebi ɛnyú dékágé nyɛge menyɛɛ, dényuú mmɔɔ wyɛɛ? Ne ulánnó ɛnyú débyaá echomele bɔɔ Ɛsɔwɔ, déchyɛge mekpɔ unɔɔ mbaá abi álá pɔ ne genó. Ɛnyú dékelege nnó me mpyɛɛ nnó ne ɛnyú? Dékelege memfɛɛ ɛnyú né gefógé mecho ɛwé? Ngba, nkágé pyɛ fɔ mbɔ.

Menyɛɛ Ata Jisɔs

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20)

²³ Unó bi Ata alɛre me, ubi ne menlɛre ɛnyú, nnó né utuú bi achyɛɛ Ata Jisɔs mankwaá, abó ntó brɛd, ²⁴ áchyɛgé matame mbaá Ɛsɔwɔ, agyá ntó brɛd yimbɔ ubauba, ajɔɔ aké, “Gége menyammyɛ wa na, me nchyɛge né gétúgé ɛnyú yéndégébé déké dényɛ ji, pyégé wyé na mantégé negbo na.” ²⁵ Wyémbɔ ntó ne gébégé anere menyɛɛ manye, abó amo ne mmɔɔ mmu ajɔɔ aké, “Amo yina alú gepó eyi gelɛre menomenyɛɛ mekɛ ɛwé Ɛsɔwɔ anyɛɛ ne ɛnyú. Menomenyɛɛ ɛwéna ɛké ne manoó ama. Ne yéndégébé déké dényuú mami, pyégé wyémbɔ mantégé negbo na.” ²⁶ Ne yéndégébé ɛnyú déké dényɛɛ brɛd yina, dényuú mmɔɔ ami malú né mmu amo yina, dégarege mbɔ lé negbone Ata kpaá tɛ ji achwɔ.

²⁷ Né gétú ɛyigé na, yéndémuú ayi anyɛɛ brɛd yina, anyuú mmɔɔ ami na né meti ɛwé elá echyɛge ɛnógé mbaá Ata, akwe mpa né metɔɔ wuú néndé ábyaá mbɔ lé menyammyɛ ne manoó Ata. ²⁸ Ndere

elúmbò yéndémuú abó mbε áchééré metáó wuú, ne anyéé bréd, anyuú mmáó ami malu né mmu amo. ²⁹ Néndé muú ayi anyéé bréd yina, anyuú mmáó mina álá kágé, fere nnó unó bina utené né menyammyε Ata, akelege mbó lé efwyale né gеме jíí. ³⁰ Gé ulá bí gejamégé bóó né metáó metáó nyú ameeé, abifo áwyaá gepwa ne abifo ntó agboó. ³¹ Yémbò esé débógé mbε déchérege matáó se chánéné, Ata achyεge fó esé efwyale. ³² Esowó acherege depó etiré sé, agege nnó délu gyéé, apyéé menyammyε sé awuú ubale nnó né bíí bí jí asóó mpa, achyεge fó esé efwyale chónchó ne bóó abifo.

³³ Né gétú eyigémbò, aημε ba, yéndégébé déchwógé chónchó manyε menyéé Ata, debó mangile atε. ³⁴ Mbógé mesa aké ammyε muú, abó mbε anyéé menyéé né gepú jíí, nnó gébégé enyú dechwógé chónchó ékágé dépyε genó eyigé Esowó achyégé enyú efwyale. Ne depó etiré délaá, membóó nchwógé ngarege nyε enyú.

12

Echye ewé Mendoó Ukpea echyεge

¹ Aημε ba, nana nkelege mampyε enyú dékaá chánéné depóre unó bí Mendoó Ukpea echyεge bóó uto nnó ápyégé. ² Enyú dékaá nnó gébégé enyú dela delú danfyε matáó ne Jisəs, anyua enyú denó mewaá, dela nógé lé aló uka, unó bí ula ujógé mejóó. ³ Ndere elúmbò, nkelege mampyε enyú dékaá nnó yéndémuú ayi Mendoó Esowó elú ne jí ajógé fó nnó, “Jisəs óbóó wyéé.” Ne yε muú fó ntó ákágé jóó fó nnó, “Jisəs ne alú Ata”, mbógé Mendoó Ukpea elá epó ne jí.

⁴ Kaágé ntó nnó unó bi Mendoó Ukpea echyεge bɔ́ uto nnó ápyεge úlú ufɔ́ ufɔ́. Yémbɔ́ wye lé Mendoó Ukpea ewú εma ne echyεge εbɔ́ uto mampye unó bina uko. ⁵ Matɔ́ ami εsé dépyεé mbaá Ata malu ufɔ́ ufɔ́, yémbɔ́ wye lé Ata wu ama ne εsé ako dépyεé utɔ́ bií. ⁶ Mati ayi εsé dépyε utɔ́ mbaá Εσωω álú ufɔ́ ufɔ́ yémbɔ́ wye lé Εσωω wu ama ne apye utɔ́ né genwáge yéndémuú sé. ⁷ Mendoó Ukpea echyεge uto mbaá yéndémuú sé nnó dése ubi dépyεge utɔ́ εbi upogé bɔ́ ako. ⁸ Mendoó Ukpea echyεge muú ayifɔ́ uto manjɔ́ mejɔ́ Εσωω ne denɔ́. Muú ayifɔ́ echyεge ji uto manlere unó bi Εσωω apye ji akaá. Wye lé Mendoó Ukpea ewú εma ne echyεge εbɔ́ utó mampye utɔ́ bina. ⁹ Mendoó Ukpea wú εma, echyεge muú ayifɔ́ utó mamfyε metɔ́ ne Εσωω kpaá te ápyεé genó εyigé ji ágige. Muú ayifɔ́ echyεge ji utó mampye bɔ́ abi ameé ufɔ́ ufɔ́ mameé átoógé. ¹⁰ Mendoó Ukpea echyεge muú ayifɔ́ utó mampye ufélekpa, muú ayifɔ́ echyεge ji utó mangarege genó εyigé getané mbaá Mendoó Εσωω. Ayifɔ́ echyεge ji utó mankaá unó bi utanege mbaá Mendoó Εσωω ne εbi ulá utanege fɔ́ mbaá Mendoó Εσωω. Ayifɔ́ echyεge ji utó manjɔ́ ufɔ́ mejɔ́ εbi yé jimbɔ́ álá kágé fɔ́. Ne ayifɔ́ ntó echyεge utó mangare ulaá ufɔ́ mejɔ́ εbimbɔ́. ¹¹ Unó bina uko elé wye Mendoó Ukpea wú εma ne echyεge εsé utó nnó depyεge ubi. Ne echyεge yéndémuú εbií utó cha ndere ewú ekélege.

Ankwale Jisɔs álú eké upɔ́ menyammye uchaucha né menyammye ama

¹² Dékaá nnó menyammye mekwaá awyaá upɔ́ uchaucha. Ne yé elé upɔ́ menyammye ujame dɔ́,

ucho upye lé menyammye ama. Mbəntó ne Kras alú. ¹³ Esé abifo délú bəó Jus, abifo bəó Grek. Bəó abifo álú áfwε abifo ápó. Yémbə gébégé awyaá esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbə εma, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Εσωω apye esé ako désε Mendoó εma.

¹⁴ Ne dépεge menyammye mekwaá apó fś lé ne gepəge menyammye gema, awyaá upə ge-jame. ¹⁵ Désε nnó geke geke, “Me mpó fś gepəge menyammye néndé me mpó fś εbwə” ewémbə εpye fś nnó geji gebεge fś gepəge menyammye, waá εpyεé? ¹⁶ Ne mbəgé εtu eké, “Me mpó fś gepəge menyammye néndé me mpó fś dambənyi, ewémbə εpye fś nnó εwu εβεge gepəgé menyammye, waá εpyεé?” ¹⁷ Ne mbəgé menyammye meko abε lé dambənyi jiji, mekwaá abə awuú mbə mbaá ne ndé? Ne mbəgé menyammye meko ntó abε élé εtu εwuεwu mekwaá abə awuú mbə, gebε ne ndé? ¹⁸ Ndere elúmbə, Εσωω akwyéé menyammye mekwaá né upəupə, ne abelé yéndé gepə ndere ji akεlege. ¹⁹ Ne mbəgé upə bina uko ubə ubε lé gepə gema, menyammye abə abεé fś. ²⁰ Ndere elúmbə, menyammye mekwaá awyaá upə gejame, yélé upə ujame menyammye alú élé ama.

²¹ Gétú eyigémbə dambəónyi ákágé jəó fś ne εbwə nnó, “Okágé poó fś me.” Yé mekpo ékágé jəó fś ne uka nnó “Okágé poó fś me.” ²² Yémbə wáwálé álu nnó, upə menyammye εbifś εbi esé déferé nnó upə ne εshyεé dékágé jwəlé fś εwé ubi ula pó. ²³ Ne upə menyammye εbi esé désεle nnó upə ne énogé, ubi ne esé dénógé dəó. Ne εbi esé déla kelé nnó ubi ubε fuú ne esé dékwerege chánéné, ²⁴ εwé déla dépye fś mbə, ne upə εbi uləme

dɔ́. Yémbɔ́ Ɛsɔwɔ́ achoné upɔ́ menyammyɛ bina mbaá ama, ne achyɛ́ éńógé mbaá ɛbi ula upɔ́ ne éńógé, ²⁵ nnó upɔ́ menyammyɛ ubɛgé fɔ́ ne ańgya, ucherege lé atɛ. ²⁶ Mbɔ́gé gepɔ́gé menyammyɛ gema geké gegene ɛfwyale, ɛbifɔ́ uko ntó ugene ɛfwyale chónchó ne geji. Mbɔ́gé gepɔ́ gema gebɛge ne éńógé ɛbifɔ́ uko ntó ubɛ́ ne nechóchó chónchó ne geji.

²⁷ Wyembɔ́ ntó ne menyammyɛ Kras álú. Ne yéndémuú nyú álú gepɔ́ge menyammyɛ wuú. ²⁸ Ne Ɛsɔwɔ́ achyɛ́ yéndémuú gefɔ́gé utɔ́ bíí né ɛchomele bɔ́ Kras. Ntoó eníné mbe elé áńgbá Jisɔs, matoó apea elé bɔ́ ɛkpávɛ Ɛsɔwɔ́, matoó ulɛ́ elé, anlɛre mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́. Ne abi akwɔ́lege elé bɔ́ abi apyɛ́ ufelekpa, abi apyɛ́ bɔ́ mameé atoóge, abi apogé bɔ́, abi ápele ndere utɔ́ Ɛsɔwɔ́ ukene, ne abi ajógé ufɔ́ mejɔ́ ufɔ́ ufɔ́ ɛbi ɛbwɔ́ ambɔ́ álá kágé. ²⁹ Nnó bɔ́ ako ne álú áńgbá Kras? Ngba! Nnó bɔ́ ako ne álú bɔ́ ɛkpave Ɛsɔwɔ́? Ngba! Nnó bɔ́ ako ne álú anlɛre mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́? Ngba! Nnó bɔ́ ako ne ápyɛ́ ufélekpa? Ngba! ³⁰ Nnó bɔ́ ako ne ápyɛ́ bɔ́ mameé atoóge? Ngba! Nnó bɔ́ ako ne ajógé ufɔ́ mejɔ́ ufɔ́ ufɔ́? Ngba! Waá nnó bɔ́ ako ne ágarerge ula ufɔ́ mejɔ́ bina? Ngba! ³¹ Yémbɔ́, genó eyigé débɔ́ manɛre matoó wyɛ dɔ́ gelú nnó Ɛsɔwɔ́ achyɛ enyú unó bi ulɔme dɔ́ upwɔ́ ɛbifɔ́.

Gɔ́gé me ngáre enyú meti ɛwé ɛlɔme ɛpwɔ́ mati ako.

13

Gejeé gejeá gepwɔ́ unó uko

¹ Mbəgé ébégé nnó me nkágé jǎǎ ufǎǎ mejǎǎ mme meko ne ewé makiénné Eṣṣwǎ, ne nlá mbǎǎ gejeé ne bǎǎ wǎ, mmpye lé mejǎǎ détu éké kálánká yé éké ubyaubya. ² Yé ebé lé nnó Eṣṣwǎ achye me utó mangarege bǎǎ mekomejǎǎ ayi atane eta wuu, ne yé nkaá unó Eṣṣwǎ uko chónchó ne ebi ulú bibií, ne yé mfyé lé metǎǎ wa ne Eṣṣwǎ dǎǎ ndere ékágé pye me njǎǎ ne makwe nnó ákwilé malu bwǎ ájye né mbá yicha, ne nla mbǎǎ gejeé ne bǎǎ wǎ, mpǎ yé genó. ³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaá uko nkáre mbaá ubya bǎǎ ne yé nchye ntó lé gеме ya mbaá bǎǎ nnó áǎǎ né mewé gétúgé depǎré Eṣṣwǎ, ne nla mbǎǎ gejeé ne bǎǎ wǎ mbǎǎ yé nsa fǎ.

⁴ Muú ayi abǎǎ gejeé ne bǎǎ ágbárege metǎǎ, ne apye galógálǎ ne bǎǎ ammye fǎ demboó, apǎ fǎ ne nepa, ne abwegé fǎ mmye. ⁵ Apyéé fǎ nenǎ. Apye fǎ genó eyi gepoge lé jimbií, áǎǎ fǎ metǎǎ wǎwǎ, ábélégé fǎ depǎ debodebo né metǎǎ. ⁶ Gefǎgé muú yina, abéé fǎ ne nechǎchǎ gébégé bǎǎ aké apyeé gabo. Abéé ne nechǎchǎ gébégé bǎǎ aké apyeé genó eyi gelú cho wǎwǎlé. ⁷ Muú ayi abǎǎ gejeé ne bǎǎ, abyaá depǎ debodebo deko etiré bǎǎ ápyéé, akamege nnó bǎǎ apye nye galógálǎ, anerege metǎǎ nnó ebwǎ akwǎrégé nye gepǎgé bwǎ ne akoge metǎǎ né unó bi ebwǎ apye yéndégébé.

⁸ Muú ayi abǎǎ gejeé ne bǎǎ, agboó ne ebwǎ yéndégébé. Gébé gechwǎ nye eyigé uto ebi bǎǎ agárege genó eyigé getane mbaá Mendoó Eṣṣwǎ ubyeé, uto bi bǎǎ ajǎǎgé ufǎǎ mejǎǎ ebi alá kágé ubyeé, uto bi bǎǎ ákage unó Eṣṣwǎ uko ubyeé nye. ⁹ Néndé unó bi esé dékaá, dékaá dénere wǎ, ne mekomejǎǎ Eṣṣwǎ ayi dégárege, dégarege fǎ ji

dénere, ¹⁰ yémbɔ, gébé gékwónene nyε eyigé Ɛsɔwɔ apyε nyε esé dékaá unó bina uko. Ne unó bi déla dékaá denere wó, ubyεé nyε.

¹¹ Gébégé me nlú mamane, njógé mejóó eké mamane kɔ́, nferege depɔ́ eké mamane kɔ́ ne mpyεé unó eké mamane kɔ́. Ne nana ayi nlé mmyε muú, nlyaá depɔ́re dembane. ¹² Ɛsé dégene unó nana mmyε bomebome eké muú ayi apele unó né eféé ewé alá egenege cháńéné. Yémbɔ gébé gechwó nyε eyigé esé détuúge amε dégene unó uko cháńéné. Nana me nkaá fɔ́ unó uko nnere wó, yémbɔ gébé gebéé nyε eyigé nkágé unó uko kpa, wyε ndere Ɛsɔwɔ akaá me.

¹³ Mankwya mejóó ewé na alu nnó, unó úlú uléé ebi ula ubyεé te kwyakwya. Unó bina elé metóó mamfyε ne Ɛsɔwɔ, manéré metóó ne Jíí ne mambɔ gejeé. Yémbɔ genó eyi gejeá né unó bina uléé elé gejeé.

14

Ɛchyε ewé Mendoó Ukpea ɛchyεge

¹ Mmyεge mambɔ gejeé ne atε, ne mamkpane ntó gechyéé nnó debɔ́ ɛchyε ewé Mendoó Ukpea ɛchyεge cháchá ɛchyéé ewé epyε muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ. ² Néndé muú ayi ajógé mejóó ewé ji alá kágé, ajógé lé ne Ɛsɔwɔ ajógé fɔ́ ne akwaá, yé muú fɔ́ ákágé yé genó eyigé ji ajógé, néndé ajógé lé unó Ɛsɔwɔ ebi úlú bibíí ndere Mendoó Ukpea ɛchyεge ji eshyéé. ³ Ne yéndémuú ayi agarege mekomejóó ayi atanege mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ, ajógé genó eyigé akwaá áwú, ne mejóó wuú epóge bóó efyεé ebwó eshyε ne ekwenege ebwó matóó. ⁴ Muú ayi ajógé mejóó ewé ji alá kágé, apógé

lé gеме јіі, ne muú ayi agarege mekomejós ayi atane mbaá Эсəwə apógé echomele бəс Kras.

⁵ Эбə элəme nnó enyú ako déjógé mejós ufós ufós эwé délá dékágé, yémbə menkelege nnó enyú dégáregé lé mekomejós ayi atane mbaá Mendoó Эсəwə. Muú ayi agarege mekomejós ayi atane mbaá Mendoó Эсəwə anea gеме apwós ayi ajógé ufós mejós эbi јi álá ákágé. Эkosé nnó muú abege ayi agarege ulaá mejós эwémbə nnó apogé бəс echomele Јисəс. ⁶ Аηme ba, mbógé me nchwəge mbə mantame enyú, ne nké njógé lé ufós mejós эbi nla nkágé, эwémbə epóge mbə enyú nnó? Yémbə ngarege enyú, unó uke эbi Эсəwə alere me, yé эbi јi apye me nkaá, yé mekomejós ayi atane eta wuú, yé эbelé manlere enyú mekomejós Эсəwə эwémbə ne elú genó eyi gepogé enyú.

⁷ Wyəmbə ntó ne elú ne unó mabeé nkane embya ne nenke unó bi ulá upó ne genwá. Muú aké afəmege embya, byəgebyəge yé aké akwele élé nenke byəgebyəge muú apyembə nnó ne akaá genó eyigé јi akwele? ⁸ Mbəntó ne mbá bee alú. Mbógé muú afəmege јi byəgebyəge, ndé muú akpomege mmye manjye bee? ⁹ Mbəntó ne elú ne enyú ambós. Mbógé enyú déké dégarege mekomejós né mejós эwé délá dékágé ula, epyémbə nnó ne бəс ákaá genó eyigé enyú dejógé? Déké dépyé mbə dechós gejulé nyú mme detu. ¹⁰ Elú wáwálé nnó ufós mejós uja fa mme ne yé эwé бəс ajógé élá epó ne ula epó. ¹¹ Yémbə, mbógé me nkágé fós ulaá mejós эwé muú ajógé muú yimbə abéé menkéé menkéé eta wa ne mentó mbéé menkéé menkéé eta wuú. ¹² Ndere elúmbə, tee mbaá enyú dékpane gechyé

mambō echyε ewé Mendoó Ukpea echyεgé mmyεgé nnó debō élé echyε ewé echyεgé enyú uto mampógé echomele bōó Jisōs εwené.

¹³ Gétú eyigémbō, muú aké ajógé gefógé mejóó ewé ji álá ákágé ula, anemmyε mbaá Εσωω nnó achyεé ji echyεé ewé echyεgé ji uto mangáre ulaá gefógé mejóó ewémbō. ¹⁴ Néndé, mbógé me nke nnenemmyε né ufóó mejóó εbi nla nkágé ula, nnene chónchó ne mendoó wá. Yémbō né metóó wa nkágé yé genó eyigé me njógé. ¹⁵ Ndere elúmbō, memyε mbō nnó? Nane mpyεé, menene nyε mmyε ne mejóó ewé me nla nkágé ula yémbó nnene ntó mmyε ne mejóó ewé menkágé. Nkwane makwa né mejóó ewé menla nkágé ula nkwane ntó ne mejóó ewé nkágé. ¹⁶ Ne mbógé muú aké anenemmyε choncho ne mendoó wuú afεge Εσωω né mejóó ewé ji álá kágé ula, εpyεmbō nnó ne muú ayi álá kágé depóré Εσωω akame aké, “Αμεν” τε mbaá ji álá wuú fó geno eyigé ájoge. ¹⁷ Εkágé be nnó wó otamege Εσωω chánéné yémbō epogé fó muú yifo cháchá.

¹⁸ Ntamege Εσωω nnó membōó njógé mejóó ewé nla nkágé mpwóó enyú ako. ¹⁹ Yémbó mβεge né mmu echomele bōó Jisōs, nkelége nnó njóó lé uchu uta εbí bōó ákágé ne nnó njógé uchu dεlé ufya εbí bōó álá ákágé ula.

²⁰ Αημε ba, défεrege sé unó eké ambane. Bεgé kenékéné eké ambane abi álá kágé pyε gabo, ne fεrege unó eké bōó abi ábené. ²¹ Asa né mmu ηwe Εσωω nnó Εσωω aké, “Nεle nyε bōó malō ayicha abi ájógé ufóó mejóó εbichá, njóó mejóó ne bōó ba. Yémbō bōó ba áwuú fó genó eyigé me njógé ne εbwó.”

²² Ndere elúmbò, manjógé menjóó ewé muú alá kágé ula, alú elé gepò eyigé Èsòwò alerege utoó bií mbaá bòó abi alá lu dafyéé metóó ne Jisòs Kras épó fò abi áfyéé metóó ne ji. Mangarége mekomejóó ayi atanege mbaá Èsòwò, alú lé gepò eyigé Èsòwò alerege utoó bi mbaá bòó abi áfyéé metóó ne Kras Jisòs épó fò mbaá abi alá fyéé metóó ne ji wó.

²³ Ndere elúmbò, mbógé echomele bòó Kras achwógé mbaá ama, yéndémuú aké ajógé elé mejóó ewé muú alá ákágé, ne muú ayi alá ákágé depòré Èsòwò, yé ebelé muú ayi alá afyéé metóó ne Èsòwò wò achwógé eféé, ajógé fò nnó enyú ako delú bòó ubwóó? ²⁴ Yémbò, yéndémuú nyú aké agarége mekomejóó ayi atane mbaá Èsòwò, ne muú ayi alá ákágé fò depòre Èsòwò yé ayi alá áfyéé metóó ne Èsòwò wò achwóge eféé gébé eyigémbò, jimbóó ákágé chánéné nno ji alú pye gabo né mbaá unó uko ebi jimbóó awuú enyú déjógé. Ne unó bi ji awuú upye nye ji akaá nnó akpene nye né unó mpa Èsòwò. ²⁵ Mekomejóó Èsòwò ápye nye yéndégenó eyigé gelu bibií né metóó wuú gelá gbógò. Epyegembò ji atome nye mano mme anógé Èsòwò ajóge aké, “Elú wáwálé nnó Èsòwò alú metóó metóó nyú.”

Echomele bòó Kras énogé Èsòwò né meti melóméló

²⁶ Añme ba, mecho ewéna elúmbò nnó? Elú nnó dechwógé chónchó né echomele bòó Kras yéndémuú akpome mmye mampye genó eyigé Èsòwò achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwò mankwaá ákwaá, ayi akágé manlere bòó mekomejóó Èsòwò álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoó Èsòwò eléré ji né amé gejya agaré. Muú

ayi akaá manjǎǎ mejǎǎ ewé ji álá kaágé ajǎǎ, ne ayi akaá mangaré ula mejǎǎ ewémbo agare. Pyégé unó bina uko manpoógé echomele bǎǎ Kras. ²⁷ Enyú déchwǎgé né echomele bǎǎ Kras, déké ájǎǎ mejǎǎ ewé muú álá kágé ula, déjǎǎ fǎ bǎǎ ako, bǎǎ apea yé aléé ne ákágé jǎǎ. Ne elo nnó muú ama ajǎǎ ne nte ayi fǎ ajǎǎ. Ne gébégé aké ajǎǎ, muú yifǎ ntó agarege ulaá mejǎǎ ewémbo nnó bǎǎ ako ákage genó eyigé ji ajǎǎ. ²⁸ Ne mbǎgé muú apó ayi agarege ulaá mejǎǎ ewémbo, bǎǎ abi ajǎǎ mejǎǎ ewéna ákwene bǎmbǎ né echomele bǎǎ Kras. Ajǎǎ lé mejǎǎ ewémbo né metǎǎ bwǎ ne mbaá Esǎwǎ. ²⁹ Yé bǎǎ ekpǎvé Esǎwǎ, áké ágarege genó eyigé mekomejǎǎ ayi atane mbaá Mendoó Esǎwǎ, elome nnó bǎǎ apea yé aléé ne ágarege. Ne áké ágarege bǎǎ abifǎ áfwǎrege genó eyigé ebwǎ ágarege manchere mbǎgé nnó getane mbaá Mendoó Esǎwǎ. ³⁰ Yémbo mbǎgé muú aké agarégé genó eyigé Mendoó Esǎwǎ élere ji ne Esǎwǎ amágé lere genó eyigé fǎ mbaá nte menme, ayi alu téné achyéé gébé nnó ayi ajwǎlé ka ajǎǎ. ³¹ Néndé enyú ako dékágé gare mekomejǎǎ ayi átane mbaá Esǎwǎ, nte agarege ne nte agare ne yéndémuú nyú ákágé nyé genó eyigé Esǎwǎ agaré enyú ne enyú ako défyéé nye ate eshyéé. ³² Kaágé nnó bǎǎ ekpǎvé Esǎwǎ awyaá eshye magbare mmye bwǎ, ágile téé gébé gekwanege ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoó Esǎwǎ. ³³ Esǎwǎ achyéé ebwǎ eshye nnó ápyé mbǎ néndé ji ákelege fǎ nnó dédorégé makpo ne ate, yémbo ákelege lé nnó débé nesǎ ne ate.

Wye ndere machomele bǎǎ Kras mako álu,
³⁴ andeé abǎ mambé nyameé né echomele bǎǎ

Kras, néndé elɔme fɔ nnó ebwó ábéné mano apwɔ ande. Abó manshule lé mmye bwó mme áwuú lé depɔ wuú ndere ásamé né ebe. ³⁵ Ne mbɔgé ebwó ákelege mankaá genó ágíi anɔ bwó né mmu upú, néndé elú elé mekpɔ unɔɔ mbaá andeé manjógé mejɔɔ né echomele bɔɔ Kras.

³⁶ Wɔ, ɔh! Enyú défere nnó mekomejɔɔ Esɔwɔ aló lé ne enyú? Waá wye lé enyú ambii ne déwuú mekomejɔɔ Esɔwɔ? ³⁷ Mbɔgé muú aférége nnó ji alú muú ekpávé Esɔwɔ, yé nnó Mendoó Esɔwɔ ne echyeye ji eshye, abɔ mankaá nnó unó bi me nsame mbɔ eta nyú, elé Ata Jisɔs Jimbɔ ne ajɔɔ. ³⁸ Ne muú álá áwuú ne genó eyigé menjɔɔ mbɔ na wó, Esɔwɔ ntó akaáge wuú fɔ genó eyigé ji ajɔɔgé.

³⁹ Aɲme ba, ndere elúmbɔ, kpagé gechyéé man-garege mekomejɔɔ ayi atane mbaá Esɔwɔ, ne dégbeye fɔɔ bɔɔ manjɔɔ ufɔɔ mejɔɔ ebi álá kágé. ⁴⁰ Yémbɔ yéndégenó eyigé enyú dépyéé, pyegé geji chánéné, né meti ewé elú cho.

15

Abya melóméló ayi aɲea gemye dɔɔ alú nnó Jisɔs Kras agbo ne akwilé né negbo

¹ Aɲme ba, gógé mente enyú mecho abyá melóméló yi me ngare nya enyú. Abya melóméló yina ne enyú déwuú défyéé matɔɔ wyeé, dégbare ji ne eshyéé. ² Elé gétúgé abyá melóméló yina, ne Esɔwɔ áférege nye enyú né efwyale gabo, mbɔgé déké dégbarege ji chánéné. Ela epó mbɔ wó, ebyennó metɔɔ ewé enyú défyé ne Kras enó detú.

³ Unó bi agaré me, ubi ne me ngare enyú, ne menó genó né unó bina alú nnó Kras agbo gétúgé gabo ayi esé dépyéé wye ndere abo asame né mmu ηwe Esowó nnó muú ayi Esowó akwere ji ela gefwa agbo nye. ⁴ Agbógé anií ji, ne ndó eléé ekwónenege akwilé né negbo wye ndere abo asame né mmu ηwe Esowó. ⁵ Akwilégé né negbo, abó mbe alere mmye mbaá Pita, alere ntó mmye mbaá angba bií áfyanéápeá. ⁶ Ewyagé ama alere mmye mbaá ankwóle bií gébé gema. Ankwóle bií bina ája ápwó gelome mesoó usaá uta (500). Gejamé né geluage bwó álu abe te fina yé elé abifó ntó ágbo me ⁷ Gébé eyigé fó alere ntó mmye mbaá Jemsi ama alere ntó mbaá angbá bií ako.

⁸ Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmye eta wuú. Ndere áleré mmye né eta wa mbó, me nlú eké maá ayi ábyené ji mbelepo. * ⁹ Me njóó mbó néndé né geluage angbá Jisós me mpó yé muú fó. Nfuú yé muú ayi bóó ákuú me nnó ηgbá Jisós wó. Néndé nchyeé echomele bóó Esowó efwyale dóó. ¹⁰ Yémbó gétúgé galógáló ayi Esowó abo áleré me, apyé me nlú gefógé muú ayi me nlú mbó fina. Ne galógáló yimbó áno mme detú wó néndé mpye utóó mpwóó angbá Jisós abifó ako. Utóó bi mempye mbó, epófó lé né utó ba, ngba. Elé gétúgé galógáló wuú ne ji achyege me utó mampyege utóó bina. ¹¹ Ndere elúmbó, yé ebe lé nnó me ne ngare enyú abya melóméló yé elé angba Jisós abifó ne agarege, efwyale epó né mmu néndé esé ako dégarage lé genó gemaá. Ne genó geji ne enyú défyéé matóó

* **15:8** Elú wáwálé nnó: Né melu ηwe ewéna, Pól alerége bóó ákaá nnó, ji apó fó né geluágé angbá abi Jisós abo ajyaá gébége alú fa mme.

wyεέ.

Elú wáwálé nnó Εσωω apye nye bɔɔ abi ágboó ákwilé né negbo

¹² Abya melóméló ayi εsé dégarage enyú, alú nnó Εσωω apye Kras akwilé né negbo. Ne mbɔgé εsé déké dégarage enyú mbɔ, ulannó enyú abifo déjógé nnó bɔɔ abi ágboó ákwilege fɔ né negbo?

¹³ Mbɔgé εβε nnó bɔɔ abi ágboó ákwilege fɔ né negbo, εbyennó yé Kras ntó akwilé fɔ né negbo wó.

¹⁴ Ne mbɔgé εβε ntó nnó Ji ákwile né negbo wó, εbyennó abya melóméló ayi εsé dégarage enyú alú détu ne yé metɔɔ εwé enyú défyεé ne Kras elú ntó détu.

¹⁵ Ne εβεé ntó nnó εsé delú bɔ nteεé gebyɔ mbaá Εσωω néndé εsé dégarage bɔɔ nnó Εσωω apye Kras akwilé né negbo. Yémbɔ, mbɔgé bɔɔ abi ágboó ákwilege fɔ né negbo εbyennó Εσωω apye fɔ Kras akwilé né negbo wó.

¹⁶ Ne mbɔgé bɔɔ abi agboó ákwilege nye fɔ né negbo, εbyennó yé ebelé Εσωω apyεé fɔ Kras akwile né negbo wó.

¹⁷ Ne mbɔgé Εσωω apye fɔ Kras akwilé né negbo wó, εbyennó metɔɔ εwé enyú défyεé ne Kras elú détu ne Εσωω alu danjinte gabo nyú.

¹⁸ Ne εβεé ntó nnó bɔɔ abi áfyε matɔɔ ne Kras ne álé gbo, áno mme detú.

¹⁹ Ne mbɔgé εsé déneré élé metɔɔ nnó Kras apógé nye εsé wyε le né genwáge se fa mme, mmyεké εsé delú bɔɔ abi meshwe awese ájame ápwɔɔ ayi yéndémuú.

²⁰ Yémbɔ, Εσωω apye Kras akwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé bɔɔ abi agboó, Kras ne alú muú mbe ayi Εσωω apyεé ji akwile né negbo, manlere nnó Εσωω apyεé nye bɔɔ abi ágboó ákwilé né negbo.

²¹ Muú ama ne apye negbo nekpene

fa mme, wyembɔ ntó ne muú ama apye nnó bɔ́ ákwilé né negbo. ²² Bɔ́ ágboó gétúgέ álú upyáne Adam, wyembɔ ntó ne Esɔwɔ achyégé nye genwá eyi gekε mbaá bɔ́ gétúgέ áchomé mmyε ne Kras. ²³ Yémbɔ unó bina uko upyé nye, yé eyigé ndé né εji gébé: Kras ne alú muú ayi abɔ́ mbε akwilé né negbo, ne gébé né ji akerege nye meso fa mme, bɔ́ abi áchome mmyε ne ji ákwilé ne ntó né negbo. ²⁴ Unó bina uko ukóge, mme abyéé nye, gébé né Kras ammyégé mε apwógé unó uko εbi uwyaá uto fa mme ne εbí mfaánebuú. Ne asélé nye gefwa geko áchyéé mbaá Nte wuú Esɔwɔ. ²⁵ Nana Kras agbarege nye gefwa jíi kpaá té ji ammyε nye apwɔ bɔ́ máwámé bíi ako. ²⁶ Kwyakwya muú máwámé ayi áchɔ́ nye elé negbo. ²⁷ Wyε ndere ásame né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Esɔwɔ afye unó uko né amu jíi.” Ajógé nnó, “Afyε unó uko né amu jíi”, εlere gbɔgɔnɔ nnó Esɔwɔ jimbɔ́ apófɔ́ né geluage “unó uko” εbi ji afyéé né amu Jisɔs. ²⁸ Gébé né Esɔwɔ afyεge unó uko né amu Kras, Ji Maá Esɔwɔ, afye nye ntó gemé jíi né amu Esɔwɔ muú abɔ́ afyéé unó uko né amu jíi nnó Esɔwɔ mbií ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábé né sé eke Ji.

²⁹ Mbógé bɔ́ abi ágboó ákwilé né fɔ́ né negbo, ula bi áwyage bɔ́ manaá Esɔwɔ gétúgέ bwɔ́ utene nnó? Mbógé bɔ́ abi ágboó ákwilé né fɔ́ né negbo, chacha, abi áwyaá bwɔ́ manaá gétúgέ bwɔ́ áféré nnó? ³⁰ Ne ulannó ne εsé défyéé gemé se ne εfwyale yéndégébé? ³¹ Anme ba, me ngéne manoó negbo yéndégébé. Genó eyi gepyε menjɔ́ mbɔ́ elé gempoge eyi nwyaá nnó utɔ́ bi mpyéé eta nyú upye enyú décho mmyε ne Ata sé Kras Jisɔs. ³² Gébé né

me nlú né gebagé mewaá Efesəs bɔɔ áchye me gejamégé efwyale. Elú eké me mmye elé ne menya mewaá. Mbɔgé mferere ndere akwaá áferege, awa nsa ayi mbɔɔ né ummye bina alú efɔ? Ne mbɔgé bɔɔ ákwilégé fɔ né negbo, “Gɔ́oge dényegé, dényúgé ela gachyεé dégbo.”

³³ Dékamege muú fɔ abwólé enyú. Déchoge gekagé neke ne bɔɔ abi áwyaá gepɔ gebogebo, enyú ntó débée nye ne gepɔ gebogebo. † ³⁴ Kerége né défɔɔ nyú, dépyegé sé gabo. Ngembɔ nnó enyú abifɔ dékage fɔ Esɔwɔ cháchá. Menjógé mbɔ nnó mpye mekpɔ unɔɔ egbaré enyú.

Gefɔgé menyammye ayi bɔɔ abi ákwilége né negbo ábée ne ji

³⁵ Muú fɔ ákage gií aké, “Esɔwɔ apyεé mbɔ bɔɔ abi agboó ákwilé né negbo nnó? Ndé gefɔgé menyammye ayi εbwó ákwilege ne ji?” ³⁶ Muú ayi agige gefɔge nkwe yina alú genkekenégé muú. Dékaá fɔ nnó ápégé mbwe né mme ábɔɔ kpε mbe apwane ne achíí wó? ³⁷ Genó eyigé muú apene né mme, gebée cha ne eyi gewene mé. Ekágé be mbeé nchi yélé mbeé mbwe ayicha. ³⁸ Ne Esɔwɔ achyεge yéndé mbeé mbwe gekwógé menyammye ndere ji akεlege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefɔgé menyammye wuú.

³⁹ Unó bi uwyaá genwá ubeé fɔ ne gefɔge menyammye gemaá. Akwaá áwya gefɔgé menyammye áwú bwó cha, menya áwú bwó cha, meshuú εwyaá gefɔge menyammye awé bwó cha

† **15:33** Elú wáwálé nnó: Melu ηwe ewena etané né mmu ηwe Isaiah.

ne dénywōne déwya gefōge menyammye áwé bwó cha.

⁴⁰ Menyammye unó bi úlú né mfaánebuú álu ufóó ufóó ne ayi unó bi úlú fa mme alú ntó ufóó ufóó. Ulóó unó bi mfaánebuú úlú cha ne ulóó unó bi fa mme. ⁴¹ Nmeé ewyaá ebi gefōge ulóó cha, mfaá awya ebi gefōgé ulóó cha, ambe ntó áwyaá eyigé bwó gefōgé ulóó cha ne yéndé membe awya wye ebi gefōgé ulóó cha.

⁴² Mbōntó ne ebeé ne bōó abi Esōwō ápyeé nye bwó ákwilé né negbo. Anígé muú, menyammye wuú apwanege, ne gébégé Esōwō apyege ji akwilé né negbo menyammye yimbō apwanege sé té kwyakwya. ⁴³ Anígé ji alóme sé mampe ame wye ne apó fō ne uto. Yémbō, gébégé Esōwō apyege ji akwilé né negbo abeé melóméló ne uto. ⁴⁴ Anígé ji ndere genóge mme yina, yémbō gébégé Esōwō apyege ji akwilé né negbo abeé genó eyigé melu ewé Esōwō alu. Mbōgé menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Esōwō ntó alu. ⁴⁵ Elu wye ndere asame né mmu ηwe Esōwō nnó, “Esōwō akwye Adam muú mbe, achyeé ji genwá”; yémbō Adam ayi kwyakwya alú Mendoó ewé echyege genwá. Adam yina elé Kras. ⁴⁶ Gefōge menyammye ayi melu Esōwō fō wó esé débóó mbe dewyaá wó, elé ayi mme yina. Ne ayi débé nye ne ji elé ayi melu Esōwō. ⁴⁷ Esōwō akwye Adam muú mbe ne usóó ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. † ⁴⁸ Bóó mme meko álú wye eké muú mbe ayi Esōwō akwye ne usóó. Wyémbō ntó ne bōó abi ájyeé mfaánebuú ábeé nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané

† 15:47 Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájógé mbō elé Jisós.

mfaánebuú. ⁴⁹ Nana menyammye sé alú wye éké ayi Adam muú ákwye ji ne usó, ne bií umaá débée nyé éké Kras muú atane mfaánebuú.

⁵⁰ Añme ba, ngarege enyú nnó gefoge menyammye ayi esé déwyaá mbó nana ákwane fó mambé né melu ewé Esowó ágbarege gefwa ji wó. Ne genó eyi gegboó gekágé nyéé fó geteé genó eyi geláge gboó.

⁵¹ Gógé me ngare enyú genó eyigé enyú délá délú dankaa. Esé ako dégboó nyé fó, Esowó akworege nyé esé ako, achyéé esé menyammye meke. ⁵² Gébége áfomege mbá Esowó, Esowó akworege nyé esé mbélépó, gemege nnó muú ábya ame ánéné. Afomege mbá yimbó bóó echomele Esowó abi ágboó ákwilége nyé né negbo, ne ebwó ámagé gboó sé. Gébé eyigémbó ne esé ako dékworege. ⁵³ Ne menyammye sé ayi áchóge ábó mankwore ála ayi álá chóge ne menyammye ayi ágboó ábó mankworé ála ayi álá gboó. ⁵⁴ Ne gébége menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi álá chóge fó, ne menyammye sé yina ayi ágboó álagé ayi álá ágboó sé: genó eyigé asame né mmu ñwe Esowó gebéé wáwálé ndere asame nnó, “Esowó apwó negbo, utoó negbo ubyéé.”

⁵⁵ “Wóó oh negbo, uto bye ebi ówáne bóó ulé? Wóó oh negbo uto ebi wó ópye bóó awuú ubalé ulé?”

⁵⁶ Negbo newáne esé gétúgé gabo ayi esé dépyéé. Ne élé mabé ayi Esowó achyéé ne ápyéé esé dékaa genó eyigé gabo yimbó alu, ne gabo afwánege esé. ⁵⁷ Yémbó matame mabé ne Esowó muú achyége esé uto nnó démmye dépwó gabo ne negbo gétúgé défyéé matóó ne Ata Jisós Kras.

58 Ndere elúmbɔ, aημε ba ténege ne εshye, dékamege genóge f́o genyíge enyú matɔ́, pyege wye utɔ́ Ata ne matɔ́ nyú mako néndé dékaá nnó utɔ́ bi dépyé né mabo ata únómé f́o mme detú.

16

Εchye ewé áchyege mampoo échomele bɔ́ Kras né Jerosale

¹ Góge meshuú enyú meko né mechẃ ηka eyi enyú déchwɔ́ mampoo bɔ́ Εσωω né gebage mewaá Judiya. Me nkelege nnó enyú ntó dépye wye ndere me mbó ngaré échomele bɔ́ Kras né meló Galasiya nnó apye. ² Yéndé bíi uwyaá, yéndémuú nyú afere ekéke ηka né eyi ji áwyaá, ákwyeé ábelé chánchá, ékágé gébége menchwóge ne bɔ́ ammyege manchwóge unó. ³ Ne gébége menchwóge nsame nye ηwe nchyeé ne bɔ́ abi enyú déjyaá nnó ákpa echye nyú ájye ne ewú né Jerosale. ⁴ Ne mbogé elo nnó mentó njyéé, ebwó ákwóle me déjyé ulua.

Pól asɔ mala neke

⁵ Ne menké nchwó gé enyú, nkogé né gebagé mewaá Masedonia, néndé mbele uméé ba nnó nkóge kpe ewúmbɔ ne nkwóne eta nyú. ⁶ Nchwóge mbelege nye mboó ndɔ ne enyú ndɔfɔ nshwone yina abyéé nye me ewúmbɔ nnó enyú dépoó me, njyéé mbaá ayi nkelege manjyéé. ⁷ Nkelege f́o nnó me nchwóge mangé enyú nkoóge tenéténé. Mbelé uméé nnó Ata akamege nchwóge mbelé mboó ndɔ ne enyú.

⁸ Ndere elúmbɔ, mbelege fa né Εfesɔs kpaá te gébé eyigé ányéé epaá ewé Pentikos ebáné me. ⁹ Néndé

Ata anene me meti fuú nnó mpye gekpekpεgέ utóó fana. Yémbó gejamégé bóó mawame amuame mamgbε me meti.

¹⁰ Mbógé Timóti achwóge bane enyú, sége ji chánéné ékágé ji abε ne εfó né metóó metóó nyú, néndé ji ntó apye utóó Εσωώ wyε ndere me.

¹¹ Ndere elúmbó, ékágé muú fó abya ji, poóge ji ake chánéné, áchwó age me néndé amε aya alú meti mangε ji ne aημε abifo.

¹² Εgbε εwé Apolos nkpea ji ndóndó ne ndó nnó ake ne aημε abifo achwó age enyú, yémbó elú eké ekwane fó ji manchwó nana wó. Agége meti achwóó nyε.

Kwyakwya mejóó

¹³ Bége amε mekpo fuú, tenege ne εshyε né unó Kras εbi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó eyigé enyú dépyεé, fyεge wyε metóó ne Kras, défóge yé genó, ne tenegege ne εshyε. ¹⁴ Ne yéndégeno eyigé depyεé, bóge gejeé né mmu matóó nyú.

¹⁵ Ne aημε ba, dékaá nnó gébége me ngare mekomejóó né Akaya, Stefanas ne bóó abi alu né gepú jii ne abóó mbε afyεé metóó ne Kras ne achyεé ntó gemé gebwó geko mampoógé bóó Εσωώ. ¹⁶ Ne nchyεge enyú majyεé nnó déwúgé ne ufoó bóó bina, dépyεé utóó ne εbwó ne yéndémuú ayi apyεé utóó ndere εbwó apyεé.

¹⁷ Metóó εgóó mme gétúgé Stefanas εbwó ne Εοtunatos ne Akaikos áchwóó fa. Εbwó ápoó me wyε ndere mbógé enyú débó débε fa dépoge me. ¹⁸ Εbwó áfyε me εshyε wyε ndere áfyεé enyú ntó εshyε. Chyεgé enógé mbaá ufoó bóó bina.

¹⁹ Machomele bɔ́ Kras ayi álú né gebage mewaá Eɣya álɔ́ enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne echomele bɔ́ Kras ewé elú né gepúgé bwó aké me ntame enyú bɔ́ Ata chanéné. ²⁰ Aɲme bi álú wéna ako álɔ́ enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaá ji.

²¹ Me Pɔl ne nsame matame mina ne ebwó wa me mbɔ́.

²² Mbɔ́gé muú abɔ́ fɔ́ gejeé ne Ata Jisɔs Kras, ube ube ne ji. Nnɛnemmye nnó Ata se Jisɔs Kras achwó wáwá.

²³ Nnɛnemmye nnó Ata Jisɔs alere enyú galógáló.

²⁴ Me mbɔ́ gejeé ne enyú ako néndé esé ako décho mmye ne Kras Jisɔs. Amen.

Ν_{WE} menomeny_{EE} meké
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
c1c6a10b-c0b1-5242-bb46-153e2e25ddc7